

คู่มือ จริยธรรม ของเจ้าหน้าที่กรมบัญชีกลาง

คำนำ

"การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม และจริยธรรม (Integrity)"
เป็นหนึ่งในสมรรถนะหลักที่จำเป็นสำหรับตำแหน่ง ซึ่งหมายถึงการดำรงตน
และประพฤติปฏิบัติอย่างถูกต้องเหมาะสมทั้งตามกฎหมายคุณธรรม
จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ และจรรยาบรรณการเพื่อรักษาศักดิ์ศรีแห่งความเป็น
ข้าราชการ ประกอบกับ ตามที่ ก.พ. โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี
ได้กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการพลเรือนขึ้นเป็นประมวล
จริยธรรมข้าราชการพลเรือน นั้น

ดังนั้น เพื่อให้ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของ
กรมบัญชีกลาง ได้ยึดถือเป็นแนวทางการปฏิบัติงานที่ได้ถูกต้อง
เป็นแบบอย่างที่ดี และมีความรู้ความเข้าใจประมวลจริยธรรมมากขึ้น และ
เป็นการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่บุคลากรในหน่วยงาน
คณะทำงานจัดทำคู่มือจริยธรรมของเจ้าหน้าที่กรมบัญชีกลางจึงได้จัดทำคู่มือ
จริยธรรมของเจ้าหน้าที่กรมบัญชีกลางขึ้น และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะนำ
หลักจริยธรรมตามคู่มือนี้ไปใช้เป็นหลักประจำใจในการปฏิบัติงานที่ได้โดย
ภาคภูมิใจ และสร้างความเข้มแข็งและเป็นที่น่าชื่นชมยกย่องให้แก่องค์กร

กรมบัญชีกลาง

กันยายน ๒๕๕๗

+

สารบัญ

บทที่ ๑ ความหมายและความสำคัญ	๑
บทที่ ๒ จริยธรรมข้าราชการพลเรือน	๔
บทที่ ๓ องค์การคุ้มครองจริยธรรม	๑๙
บทที่ ๔ ระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม	๒๑
บทที่ ๕ กรณีตัวอย่างตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน	๒๔
ภาคผนวก	
บรรณานุกรม	

บทที่ ๑

ความหมายและความสำคัญ

ความหมาย

“จริยธรรม” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ให้ความหมายคำว่า “จริยธรรม” หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม หรือกฎศีลธรรม ซึ่ง “จริยธรรม” อาจแบ่งโครงสร้างหลักเป็น ๒ ส่วน คือ จริยธรรมภายในและจริยธรรมภายนอก โดยจริยธรรมภายใน ซึ่งเป็นจริยธรรมที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของบุคคลประกอบด้วย ๓ ประการ ได้แก่

๑. ความศรัทธาความรู้ทางจริยธรรม หมายถึง ความเข้าใจในเหตุผลของความถูกต้องดีงาม สามารถตัดสินใจแยกความถูกต้องออกจากความรู้ได้ด้วยความคิด การมีความรู้ว่าเป็นสิ่งดีของตนเองนั้นเกี่ยวกับการกระทำใด ควรกระทำ การกระทำใดควรละเว้น ลักษณะ และพฤติกรรมใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมมากน้อยเพียงใด เป็นการเรียนรู้เรื่องเนื้อหาของจริยธรรมเป็นหลัก

๒. อารมณ์ความรู้สึกทางจริยธรรม หมายถึง ความพอใจศรัทธา เชื่อมใส ความรู้สึกของบุคคลว่าชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งส่วนใหญ่จะสอดคล้องกับสามัญสำนึกนั้น เกิดความยินดีที่จะรับจริยธรรมมาเป็นแนวประพฤติปฏิบัติ

๓. เหตุผลทางจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำ หรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลนี้จะเป็นแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆ ของบุคคล การที่บุคคลมีการกระทำที่คล้ายคลึงกันอาจมีจริยธรรมในระดับที่แตกต่างกันได้เสมอ แต่การให้เหตุผลในทางจริยธรรมของบุคคลจะเป็นเครื่องแสดงพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลนั้นและมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลด้วย

และจริยธรรมภายนอก เป็นจริยธรรมที่บุคคลประพฤติแสดงออกมา โดยมีจริยธรรมภายในดังกล่าวข้างต้นเป็นรากฐาน ซึ่งเป็นพฤติกรรมการกระทำที่บุคคลตัดสินใจการกระทำถูกหรือผิดในสถานการณ์แวดล้อมต่างๆ แสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบ หรือค่อนว่าการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ หรือค่อนยมนั้นๆ ในสังคม"

ความสำคัญ

งานราชการเป็นงานบริการสาธารณะโดยส่วนราชการต่างๆ เป็นการใช้อำนาจรัฐในการปฏิบัติงาน ข้าราชการได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบกำกับ ดูแล จัดการ ตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรสาธารณะและทรัพยากรของชาติ และเป็นผู้ให้บริการสาธารณะเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชนชาวไทยและประเทศชาติ ดังนั้น บุคคลที่ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนรับผิดชอบเกิดประโยชน์สูงสุดแก่สังคม การใช้อำนาจเพื่อทำหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบสูงสุด ข้าราชการพลเรือนทั้งปวงจึงต้องมีคุณธรรม ซึ่งเป็นภาระอันพึงทำเพราะจำเป็นโดยมิให้เกิดแก่ส่วนรวมและตนเอง และคือธรรมซึ่งเป็นภาระอันพึงทำเพราะเป็นไทยแก่ส่วนรวมและตนเอง ประกอบกันขึ้นเป็นจริยธรรมข้าราชการพลเรือนอันเป็นความประพฤติที่งาม สัมกับความเป็นข้าราชการ จริยธรรมข้าราชการพลเรือนจึงมิใช่เป็นแค่ความคาดหวังต่อตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่ถือว่าเป็น

^๓ สำนักงาน ก.พ. ชุดฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สำหรับผู้ปฏิบัติงาน : ข้าราชการยุคใหม่ในสี่จริยธรรม

^๒ สำนักงาน ก.พ. เอกสารประกอบเอกสารบรรยาย มาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือน จิตรา ปานอ่อน ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน

พื้นฐานในการปฏิบัติงานของข้าราชการ โดยที่รัฐธรรมนูแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๙ กำหนดให้มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น โดยจะต้องมีกลไกและระบบในการดำเนินงานเพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมให้ถือเป็นการกระทำผิดทางวินัย ประกอบกับ มาตรา ๒๘๐ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะหรือให้คำแนะนำในการจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๒๗๙ และส่งเสริมให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีจิตสำนึกในด้านจริยธรรม รวมทั้งมีหน้าที่รายงานการกระทำที่ผิดกฎหมายเป็นประมวลจริยธรรม เพื่อให้ผู้ที่รับผิดชอบในการบังคับการให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรม ดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๒๗๙ โดยจะต้องยึดมั่นในคำขวัญหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๙ ประการ ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้แก่

- (๑) การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
- (๒) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบต่อ
- (๓) การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

- (๔) การยึดมั่นทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
- (๕) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย

- และไม่เลือกปฏิบัติ
- (๖) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง

(๗) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้

(๘) การยึดมั่นในระบบอุปราชวิธีโดยยึดมั่นพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข

(๙) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

ก.พ. โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม ขึ้นเป็นประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน^๙

บทที่ ๒

จริยธรรมข้าราชการพลเรือน

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ได้กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือนไว้รวม ๑๐ ข้อ โดยมีเจตนารมณ์เพื่อให้ข้าราชการพลเรือน พึงงานราชการ และสุจริตในสังกัดราชการพลเรือน ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักคุณธรรมเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวมและประเทศชาติ และป้องกันการประทุษร้ายด้วยความเที่ยงธรรม รักษาความดีงามของสังคมและของตัวเอง สร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนสังคม เป็นการให้ความยุติธรรมตามธรรมชาติในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการเรียนรู้ พัฒนาร่วมกัน หากมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมถือว่าเป็นการกระทำผิดด้วย^{๑๐} ดังนี้

๑. ต้องยึดมั่นในจริยธรรมและป็นหมัดกระทุงในสิ่งที ถูกต้องและเป็นธรรม โดยอย่งน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างตรงไปตรงมา และไม่กระทำการเลียงประมวลงจริยธรรมนี้ ในกรณีทีมีข้อสงสัยผู้ทัักทั้งงว่า การกระทำใดของข้าราชการอาจขัดประมวลงจริยธรรม ข้าราชการต้องไม่กระทำ การดังกล่าว หรือหากก่าลังการกระทำดังกล่าว ต้องหยุดกระทำการและ ส่งเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาวินิจฉัย ในกรณีทีคณะกรรมการ จริยธรรมวินิจฉัยว่า การกระทำนั้นขัดประมวลงจริยธรรม ข้าราชการจะกระทำ การนั้นมิได้

^๙ สำนักงาน ก.พ. , ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

^{๑๐} สำนักงาน ก.พ. คู่มือการส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือน สำหรับข้าราชการ

กรรมการที่ขอประชุม นอกจากนี้ หากช่วยเหลือนยังทำให้หน่วยงานได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถต่ำกว่ามาตรฐานของข้าราชการ เป็นการสมยอมต่ออิทธิพลจะต้องสมยอมและสมรู้ร่วมคิดต่อการประพฤติมิชอบในหน้าที่ตลอดไป^๕

๒. ต้องมีจิตสำนึกที่ดีและยอมรับผิดชอบ ต่อหน้าที่
เสียสละ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้
โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) อุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความรอบคอบ
ระมัดระวัง และเต็มกำลังความสามารถที่มีอยู่ ในกรณีที่ต้องไปปฏิบัติงานอื่น
ของรัฐด้วย จะต้องไม่ทำในหน้าที่เสียหาย

(๒) ละเว้นจากการกระทำทั้งปวงที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย
ต่อตำแหน่งหน้าที่ของตนหรือของข้าราชการอื่น ไม่ก้าวก่ายหรือแทรกแซง
การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการอื่นโดยมิชอบ

(๓) ใช้คุณปัญญาและตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรู้
ความสามารถ เอียงที่ปฏิบัติในวิชาชีพ ตรงไปตรงมา ปราศจากอคติส่วนตน
ตามข้อมูลพยานหลักฐานและความเหมาะสมของแต่ละกรณี

(๔) เมื่อเกิดความผิดพลาดลาต้นจากการปฏิบัติหน้าที่
ต้องรีบแก้ไขให้ถูกต้อง และแจ้งให้หัวหน้าส่วนราชการทราบโดยพลัน

(๕) ไม่ขัดขวางการตรวจสอบของหน่วยงานที่มีหน้าที่
ตรวจสอบตามกฎหมายหรือประชาชน ต้องให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่
มีหน้าที่ตรวจสอบตามกฎหมายหรือประชาชนในการตรวจสอบ โดยให้ข้อมูล
ที่เป็นจริงและครบถ้วน เมื่อได้รับคำร้องขอในการตรวจสอบ

^๕ สำนักงาน ก.พ. คู่มือการส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือน
สำหรับข้าราชการ

(๖) ไม่สั่งราชการด้วยวาจาในสิ่งที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย
แก่ราชการ ในการนี้สั่งราชการด้วยวาจาในเรื่องดังกล่าว ให้ผู้บังคับบัญชา
บันทึกเรื่องเป็นลายลักษณ์อักษรตามคำสั่งเพื่อให้ผู้สั่งพิจารณาสั่งการต่อไป

“อุทิศเวลาของตน” หมายถึง การสละเวลาส่วนตัวให้แก่
ราชการ ในกรณีนี้ทางราชการมีงานเร่งด่วนที่จำเป็น ซึ่งอาจจะต้องให้
ข้าราชการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการปกติ

กรณีข้าราชการเมื่อได้รับมอบหมายงานมาแล้ว ได้ดำเนินการด้วยความ
ละเอียดรอบคอบ มีประสิทธิภาพ ไม่ล่าช้า และไม่ทำให้งานของราชการเสียหาย
ถือว่าเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่

กรณีสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เข้ามาตรวจสอบตามภารกิจและอำนาจ
หน้าที่ หน่วยงานตรวจสอบ/เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรให้ความร่วมมือในการจัดเตรียม
เอกสารให้ครบถ้วน

๓. ต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และ
ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ เหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน
โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

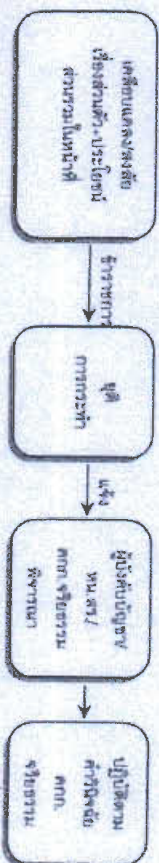
(๑) ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่า
จะเป็นญาติพี่น้อง พรรคพวกเพื่อนฝูง หรือผู้มีบุญคุณส่วนตัว มาประกอบการใช้
คุณปัญญาให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่างจาก
บุคคลอื่นเพราะชอบหรือชัง

(๒) ไม่ใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ
หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการ ไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเอง
หรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย

^๖ สำนักงาน ก.พ. ข้อกำหนดวินัย (ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
พ.ศ. ๒๕๕๑)

(๓) ไม่กระทำการใด หรือดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติภารกิจในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงสงสัยว่าเจตนาเกี่ยวกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่

ในการนี้มีความเคลือบแคลงหรือสงสัย ให้ใช้ราชการผู้นั้นยุติการกระทำดังกล่าวไว้ก่อน แล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าส่วนราชการ และคณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยเป็นการใดแล้วจึงปฏิบัติตามนั้น

(๔) ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยงานโดยตรงหรือหน้าที่อื่นในราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐข้าราชการต้องยึดถือประโยชน์ของทางราชการเป็นหลัก ในกรณีที่มีความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ของทางราชการ หรือประโยชน์ส่วนรวมกับประโยชน์ส่วนตัว อันจำเป็นต้องวินิจฉัยหรือชี้ขาด ต้องยึดประโยชน์ของทางราชการและประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

“การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน” ข้าราชการที่มีระดับปฏิบัติหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ ศักยภาพผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเพื่อสร้างประโยชน์สุขของประชาชน สร้างความก้าวหน้าให้ประเทศชาติอย่างยั่งยืน

- ตัดสินใจในการทำหน้าที่ด้วยความชอบธรรม เพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน แม้จะเป็นผลร้ายต่อตนเอง เสียต่อความมั่นคงในหน้าที่หรือเสี่ยงต่อชีวิต

- ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของประชาชนในการดำเนินการปกป้องผลประโยชน์ของชาติและคุณความดีของสาธารณะ

กรณีเจ้าหน้าที่จัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานทำการเลือกเจ้าพนักงานของตนให้เข้ามารับงานของหน่วยงาน ซึ่งแม้จะปรากฏการกระทำผิดแต่เป็นการขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน พวกพ้อง กับผลประโยชน์ของชาติ^๗

กรณีหัวหน้าส่วนราชการมีความสัมพันธ์ส่วนตัวในฐานะเป็นมารดา กับบุตรและได้จ้างบุตรของตนมาทำงานกับทางราชการ คำจ้างจึงถือเป็นรายได้ของบุคคลในครอบครัว หัวหน้าส่วนราชการถือว่าเป็นผู้มีผลประโยชน์ทางอ้อมและการปกครองบังคับบัญชาอาจมีลักษณะเป็นการใช้ดุลพินิจเป็นคุณและปฏิบัติแตกต่างจากบุคคลอื่น

กรณีนายเอ ใช้พนักงานขับรถของส่วนราชการทำความสะอาดรถยนต์ส่วนตัวของตนเองในสถานที่ทำงานเป็นประจำ ถือเป็นการใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

ท่านจะปฏิบัติเช่นไรในกรณีนี้ เจ้าหน้าที่หน้าห้องผู้บริหารถามเรื่องผลตอบแทนที่จะได้รับ หากสามารถขอให้ผู้บริหารโยกย้ายท่านไปประจำอยู่จังหวัดที่ท่านต้องการ

คำแนะนำ ท่านต้องปฏิเสธและขอให้เจ้าหน้าที่นั้นดำเนินการอย่างชอบธรรมชี้แจงให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นเข้าใจ การจ่ายผลตอบแทนเป็นสิ่งผิดต่อนโยบายของผู้บริหาร และทำให้ระบบบริหารงานบุคคลของภาครัฐตมหลักคุณธรรมถูกทำลาย^๘

^๗ สำนักงาน ก.พ. คู่มือการส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือนสำหรับข้าราชการ

๔. ต้องละเว้นจากการแสวงประโยชน์ที่มีขอบโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่และไม่ว่าจะทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่เรียกรับ หรือยอมจะรับ หรือยอมให้ผู้อื่นเรียก รับ หรือยอมจะรับสิ่งของขวัญแทนตนหรือญาติของตน ไม่ว่าก่อนหรือหลังดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยา หรือเป็นการให้ตามประเพณี หรือให้แก่บุคคลทั่วไป

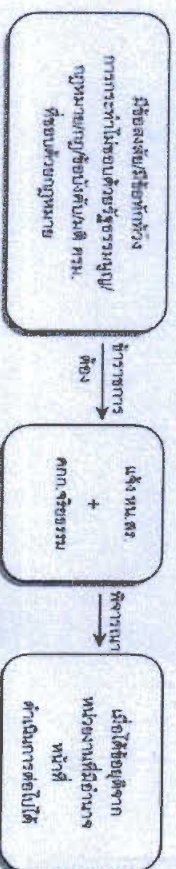
(๒) ไม่ใช้ตำแหน่ง หรือกระทำการที่เป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่บุคคลใด เพราะมีอคติ

(๓) ไม่เสนอ หรืออนุมัติโครงการ การดำเนิน การ หรือ การทำนิติกรรมหรือสัญญา ซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่นจะได้ประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายหรือประมาทวิญญู

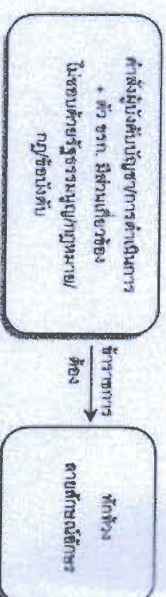
กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาจากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติมีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท^๔ เช่น ผู้รับบริการนำกระเช้าผลไม้มามอบให้เนื่องในวันขึ้นปีใหม่ หรือต้องนำรับสิ่งใดๆ ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ เช่น พันธบัตร หุ้น ทองคำ อัญมณี เป็นต้น

๕. ต้องงดการพบและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายอย่างตรงไปตรงมา โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่ละเมิดรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีที่ขอบด้วยกฎหมาย ในการมีข้อสงสัย หรือมีข้อทักท้วงว่า การกระทำไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีที่ขอบด้วยกฎหมาย ข้าราชการต้องแจ้งให้หัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา และจะดำเนินการต่อไปได้ต่อเมื่อได้ข้อยุติจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่แล้ว

(๒) ในกรณีเห็นว่าคำสั่งผู้บังคับบัญชา หรือการดำเนินการใดที่ตนมีส่วนเกี่ยวข้องไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ต้องทักท้วงเป็นลายลักษณ์อักษรไว้

(๓) ในกรณีเห็นว่ามติคณะรัฐมนตรีไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต้องทักท้วงเสนอให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณา และส่งเรื่องให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการให้ข้อยุติทางกฎหมายต่อไป

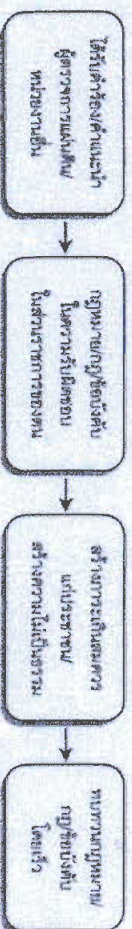
^๔ ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๔ (๒)

(๔) ไม่เลี้ยงกฎหมาย ใช้หรือแนะนำให้ใช้ช่องว่างของกฎหมายที่อยู่มิได้ชอบของตามเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น และต้องเร่งแก้ไขช่องว่างดังกล่าวโดยเร็ว

(๕) ไม่ยอมให้บุคคลอื่นอาศัยชื่อตนเองหรือครองทรัพย์สินสิทธิ หรือประโยชน์ใดแทนบุคคลอื่นเป็นการเลี้ยงกฎหมาย หรือใช้ชื่อบุคคลอื่นถือครองสิ่งดังกล่าวแทนตนเพื่อปกปิดทรัพย์สินของตน

(๖) เมื่อทราบว่ามีการละเมิด หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในส่วนราชการของตน หัวหน้าส่วนราชการต้องดำเนินการที่จำเป็น เพื่อให้เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายขึ้นโดยเร็ว

(๗) เมื่อได้รับคำร้อง หรือคำแนะนำจากผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือหน่วยงานอื่นว่ากฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการของตน ละเมิดการละเมิดสมควรแก่ประชาชน หรือสร้างความไม่เป็นธรรม ให้เกิดขึ้น ต้องดำเนินการทบทวนกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับดังกล่าวโดยเร็ว

๖. ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม เป็นกลางทางการเมือง ให้บริการแก่ประชาชน โดยมีธรรมาภิบาลและไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ปฏิบัติหน้าที่ให้สุจริต โดยไม่เสียผลประโยชน์ หรือละเว้นการใช้อำนาจเกินกว่าที่มีอยู่ตามกฎหมาย

(๒) ปฏิบัติหน้าที่ หรือดำเนินการอื่น โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิเสรีภาพของบุคคล ไม่กระทำการให้กระหับสิทธิเสรีภาพของบุคคลหรือก่อกวนการละเมิดหน้าที่ให้บุคคลโดยไม่มีอำนาจตามกฎหมาย

(๓) ให้บริการ และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยมีธรรมาภิบาลที่ปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลผู้มาติดต่อ โดยไม่เป็นธรรมในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกาย หรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เว้นแต่จะดำเนินการตามมาตรการที่รัฐกำหนดขึ้น เพื่อจัดอุปสรรค หรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเป็นการเลือกปฏิบัติที่มีเหตุผล เป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป

(๔) ละเว้นการให้สัมภาษณ์ การอภิปราย การแสดงปาฐกถา การบรรยาย หรือการวิพากษ์วิจารณ์การกระทำต่อความเป็นกลางทางการเมือง เว้นแต่เป็นการแสดงความเห็นทางวิชาการตามหลักวิชา

(๕) ไม่เอื้อประโยชน์เป็นพิเศษให้แก่ญาติพี่น้อง พรรคพวก เพื่อนฝูงหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ไม่เห็นแก่หน้าผู้ใด

(๖) ไม่ลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาใช้เป็นของตนเอง โดยมีสำเนาแหล่งที่มา

“ให้ข้าราชการมีความเป็นกลางทางการเมือง” เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการประจำได้อย่างต่อเนื่อง ไม่พัวพันการการเมืองใดๆ จะเข้ามาเป็นรัฐบาลบริหารประเทศ ดังนั้น ในการปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ข้าราชการจะจำแนกความแตกต่างระหว่างการเมืองที่เป็นพิเศษกว่า

พรรคการเมืองอื่นไม่ได้ หรือจะชักชวนให้ประชาชนสนับสนุนพรรคการเมืองใด พรรคการเมืองหนึ่งเป็นการเฉพาะก็ได้ แต่ในทางส่วนตัว ข้าราชการจะนิยม หรือเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดก็ได้ แต่ห้ามเป็นการรวมการพรรคการเมือง และเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง เพราะเป็นคุณสมบัติที่ต้องห้ามของการเป็น ข้าราชการพลเรือนสามัญ

รวมทั้ง ข้าราชการยังต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักคณะรัฐมนตรี ว่าด้วยมารยาททางการเมืองของข้าราชการพลเรือน ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๔๙๙ ที่กำหนดไว้ว่าข้าราชการพลเรือนจะนิยมหรือเป็นสมาชิกในพรรคการเมืองใดๆ ที่ตั้งโดยชอบด้วยกฎหมาย และจะไปในการประชุมของพรรคการเมืองนั้น เป็นการส่วนตัวก็ได้ แต่ในทางที่เกี่ยวข้องกับประชาชนและในหน้าที่ราชการจะต้อง กระทำตัวเป็นกลาง ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลโดยไม่คำนึงถึงพรรคการเมือง และต้องไม่กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนข้อห้าม^{๙๐}

๙. ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการอย่างเคร่งครัดและรวดเร็ว ไม่ถ่วงเวลาให้ผู้อื่นซ้ำและใช้ข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจากการดำเนินงานเพื่อการในหน้าที่และให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง ทันการณ์ และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่ใช้ข้อมูลที่ได้มาจากการดำเนินงานไปเพื่อการอื่น อันไม่เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยเฉพะอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์แก่ตนเองหรือ บุคคลอื่น

^{๙๐} ส่วนิกงาน ก.พ. ข้อกำหนดวินัย (ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๔๑)

^{๙๑} ระเบียบสำนักคณะรัฐมนตรีว่าด้วยมารยาททางการเมืองของข้าราชการพลเรือน

(๒) ซื่อตรง และตรงต่อหน้าที่แท้จริงอย่างครบถ้วนในกรณี ที่กระทำการอันกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพบุคคลอื่น ไม่อนุญาติ หรือไม่อนุมัติ ตามคำขอของบุคคล หรือเมื่อบุคคลร้องขอตามกฎหมาย เว้นแต่การอัน คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติ ราชการทางปกครองได้กำหนดยกเว้นไว้ ทั้งนี้ จะต้องดำเนินการภายในสิบห้าวัน หากการ นับแต่กระทำการดังกล่าวหรือได้รับการร้องขอ

๔. ต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษาคุณภาพ และมาตรฐานแห่งวิชาชีพโดยเคร่งครัด โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ปฏิบัติงานโดยมุ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล ของงานให้เกิดผลดีที่สุดจนเต็มกำลังความสามารถ

(๒) ใช้งบประมาณ หรือทรัพย์สิน สิทธิและประโยชน์ทางราชการ คุ้มค่า ด้วยความประหยัด คุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย

(๓) ใช้ความรู้ความสามารถ ความระมัดระวังในการปฏิบัติ หน้าที่ ตามคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพโดยเคร่งครัด

กรณีในระหว่างปฏิบัติงานข้าราชการได้ใช้ประโยชน์จากเครื่องคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตของส่วนราชการเพื่อหาข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวและใช้เวลา ในแต่ละวันไปกับการเข้าดูเว็บไซต์ต่างๆ จนกระทั่งเวลาเลิกงาน โดยไม่ปฏิบัติงาน ที่ได้รับมอบหมาย ทำให้งานล่าช้ากว่า ถือเป็นการปฏิบัติงานโดยไม่มุ่งเน้น ผลสัมฤทธิ์ของงาน คุณภาพ และวิชาชีพ

๕. ต้องยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

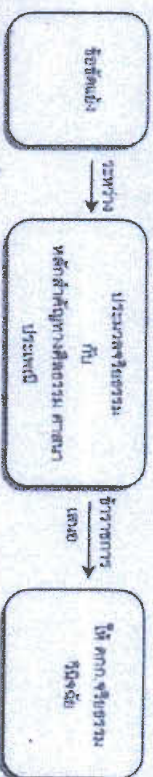
(๑) ไม่แสดงการต่อต้านการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือสนับสนุนให้นำการปกครองในระบอบอื่น ที่ไม่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมาใช้ในประเทศไทย

องค์กรคุ้มครองจริยธรรม

องค์กรคุ้มครองจริยธรรม

(๒) จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และไม่ละเมิด
องค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี และพระรัชทายาทไม่ว่าทางกาย หรือทางวาจา
๑๐. ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงตน รักษาชื่อเสียง
และภาพลักษณ์ของราชการโดยรวม โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่ละเมิดหลักสำคัญทางศีลธรรม ศาสนา และ
ประเพณี ในกรณีที่มีข้อขัดแย้งระหว่างประมวลจริยธรรมนี้กับหลักสำคัญ
ทางศีลธรรม ศาสนา หรือประเพณี ข้าราชการต้องเสนอเรื่องให้คณะกรรมการ
จริยธรรมพิจารณาวินิจฉัย

(๒) หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชาในส่วนราชการ
ทุกระดับชั้นต้องปกครองผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาด้วยความเที่ยงธรรม โดยไม่เห็นแก่
ความสัมพันธ์หรืออุปถุณส่วนตัว และควบคุมให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตาม
ประมวลจริยธรรมโดยเคร่งครัด

(๓) หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชาในส่วนราชการ
ทุกระดับชั้นต้องสนับสนุน ส่งเสริมและยกย่องผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่มีความซื่อสัตย์
มีผลงานดีเด่น มีความรู้ความสามารถและขยันขันแข็ง ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง และ
ยึดมั่นในระบอบคุณธรรม

(๔) ไม่กระทำการใดอันอาจนำความเสื่อมเสียและฉ้อราษฎร์
ให้เกิดแก่ส่วนราชการหรือราชการโดยรวม

(๑)

ก.พ.

- เป็นหน่วยงานกลาง มีหน้าที่ควบคุมกำกับให้มี
การปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม (ข้อ ๑๓)
- วางระเบียบที่จำเป็นแก่การใช้บังคับประมวลฯ
- คุ้มครองประกันสิทธิและผลประโยชน์ของส่วนราชการ
และกลุ่มงานฯ
- คุ้มครองข้าราชการที่ปฏิบัติตามประมวลฯ
- แยกพ่วงลูกจ้างจริยธรรมให้ข้าราชการประชาชน
- ส่งเสริม/ยกย่องผู้ปฏิบัติตามประมวลฯ
- ติดตาม สอดส่อง การปฏิบัติตามประมวลฯ
- ประสานงานกับผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อใช้การปฏิบัติตาม
คำนิยามหลัก/ประมวลฯ มีผลใช้บังคับอย่างจริงจัง/
มีประสิทธิภาพ
- ประเมินผลกว่าปฏิบัติตามประมวลฯ /จัดทำ
รายงานประจำปีเสนอ กรม/ผู้ตรวจการแผ่นดิน
- ศึกษา/วิจัย/วิจัยขาดปัญหาอันเกิดจากประมวลฯ
และรวบรวมข้อเสนอแนะให้ข้าราชการทราบ/
ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติทุกปี รวมถึงทบทวน
ทุกสิ้นไตรมาสและเก็บข้อเสนอแนะประมวลฯ หรือ
- ดำเนินการอื่นตามที่ตกลงกับผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๒)

- คณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ
แต่งตั้งโดย ก.พ. ตามข้อเสนอของหัวหน้าส่วนราชการ
เพื่อทำหน้าที่ควบคุม กำกับให้มีการปฏิบัติตาม
ประมวลจริยธรรม (ข้อ ๑๔ - ๑๕)
- ควบคุม กำกับ ส่งเสริม และให้การเฝ้าระวังบังคับประมวลฯ
- สอดส่องดูแลให้ปฏิบัติตามประมวลฯ กรณีมี
ข้อสงสัยมีข้อร้องเรียนว่าฝ่าฝืนประมวลฯ ให้ส่งเรื่อง
ให้หัวหน้าส่วนราชการเพื่อปฏิบัติตามประมวลฯ
- พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาจากการใช้บังคับ
ประมวลฯ และส่งให้ ก.พ. ถ้า ก.พ. มีวินิจฉัย
เป็นอย่างอื่นภายใน ๖๐ วันนับแต่วันรับเรื่อง
คำวินิจฉัย คณะกรรมการฯ เป็นผู้ชี้ขาด
- ส่งเรื่องให้ ก.พ. วินิจฉัย กรณีเป็นเรื่องสำคัญ/
กระทบวงกว้างซึ่งไม่มีคำวินิจฉัยของ ก.พ./
ผู้ตรวจการแผ่นดิน
- คุ้มครองประกันสิทธิและผลประโยชน์ของกลุ่มงานฯ
- คุ้มครองข้าราชการที่ปฏิบัติตามประมวลฯ
- เสนอผลการประเมินการปฏิบัติตามประมวลฯ
ของหัวหน้าส่วนราชการต่อ ก.พ. /ประเมิน
ผลกว่าปฏิบัติตามของกลุ่มงานฯ
- เสนอแนะทางแก้ไขประมวลการอื่นที่เห็นสมควร
ต่อ ก.พ.
- ดำเนินการอื่นตามที่ ก.พ. มอบหมาย

องค์การคุ้มครองจริยธรรม

บทที่ ๔

ระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

(๓)

หัวหน้าส่วนราชการ

- หน้าที่ปฏิบัติตามประมวลฯ / ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี/ควบคุม/สนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติตามประมวล (ข้อ ๑๖)
- คุ้มครองประกันอิสระ/เสียงธรรมของกลุ่มงานฯ
- คุ้มครองข้าราชการที่ปฏิบัติตามประมวลฯ
- ส่งเสริมเผยแพร่การปฏิบัติตามประมวลฯ
- ติดตามสอดส่องให้ข้าราชการปฏิบัติตามประมวลฯ
- ปฏิบัติตามมติ/คำวินิจฉัย ก.พ./คณะกรรมการ/คำแนะนำของผู้ตรวจการแผ่นดิน
- เสนอความเห็นและคำวินิจฉัยของคณะกรรมาธิการ ก.พ.วินิจฉัยว่าผิด มีคำวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน/ ก.พ.เสร็จเด็ดขาดแล้ว
- รวบรวมปัญหาการปฏิบัติตามประมวลฯ ที่เสนอแนะการปรับปรุงประมวลฯ/การขึ้นตามสมควรเสนอ ก.พ.
- ดำเนินการอื่นตามประมวลฯ/ตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินก.พ.มอบหมาย

(๔)

กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม

- รับผิดชอบหัวหน้าส่วนราชการ มีหน้าที่คุ้มครองจริยธรรมตามประมวลฯ (ข้อ ๑๗)
- เผยแพร่ ปณิธาน ส่งเสริม ยกย่องข้าราชการที่เป็นแบบอย่างที่ดี/ติดตามสอดส่องการปฏิบัติตามประมวลฯ
- สืบสวนข้อเท็จจริงการละเมิดจริยธรรมรายงานผลให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณา
- ให้ความช่วยเหลือดูแลข้าราชการไม่ให้ถูกกลั่นแกล้ง ถูกใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม
- เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ
- ดำเนินการอื่นตามประมวลฯ / ตามที่หัวหน้าส่วนราชการ/คณะกรรมการจริยธรรม/ก.พ. มอบหมาย

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนได้กำหนดค่านิยม “ข้าราชการ” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือน พนักงานราชการ และลูกจ้างในสังกัดราชการพลเรือน ดังนั้น นอกจากข้าราชการพลเรือนแล้ว พนักงานราชการและลูกจ้างในสังกัดส่วนราชการ ก็ต้องยึดถือปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนด้วย

การฝ่าฝืนจริยธรรมตามประมวลจริยธรรมเป็นความผิดวินัย ตาม

- พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๔๑
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗
- ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗

พ.ศ. ๒๕๓๗

เมื่อมีการฝ่าฝืนจริยธรรม ผู้บังคับบัญชาอาจ

- สั่งลงโทษทางวินัย^{๑๑}
- ว่ากล่าวตักเตือน
- ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ
- สั่งให้ได้รับการพัฒนาตามที่เห็นสมควร

กรณีเกิดปัญหาการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม

๑. ให้กลุ่มงานวินัย กองการเจ้าหน้าที่เสนอเรื่องต่อหัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม

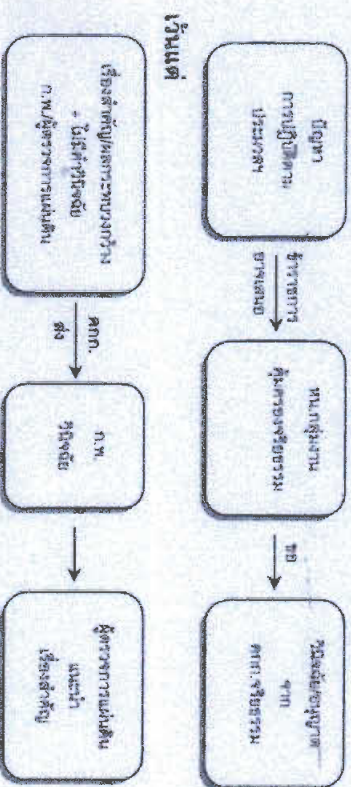
๒. หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมเสนอขอคำวินิจฉัยหรืออนุญาตจากคณะกรรมการจริยธรรมประจำกรมบัญชีกลาง

^{๑๑} มาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๔๑ “โทษทางวินัย”

มี ๕ สถาน ได้แก่ ภาคทัณฑ์ ตักเตือนเตือน ลดเงินเดือน ปลดออก ไม่เรียก

๓. ในกรณีที่เป็นเรื่องสำคัญหรือมีผลกระทบในวงกว้าง และยังไม่มีความชัดเจนของ ก.พ. หรือผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการจริยธรรมประจำกรมปฏิบัติกลาอาจส่งเรื่องให้ ก.พ.วินิจฉัย

กรณีปัญหาการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม (ข้อ ๒๑ - ข้อ ๒๒)

ผู้ตรวจการแผ่นดิน >> ไม่ต้องรับผิดชอบ

กรณีเป็นเรื่องที่จำเป็นต่อการดำเนินงาน

๑. ต้องเป็นกรณีที่จำเป็นต่อการดำเนินงาน หากจำเป็น จะกระทำการประนีประนอมหรือประนีประนอมทางราชการ

๒. ไม่อาจเรียกประชุมคณะกรรมการจริยธรรมได้ทันที

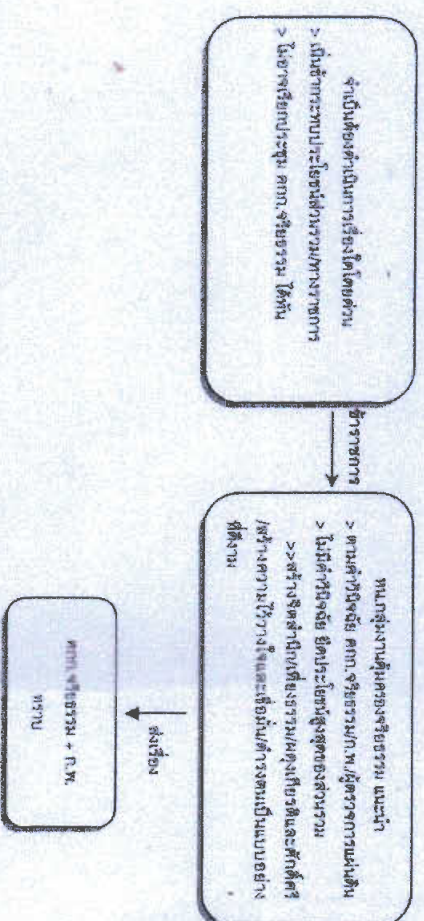
๓. ให้ข้าราชการขอคำแนะนมาจากหัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครอง

จริยธรรม

๔. หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมให้คำแนะนำตาม คำวินิจฉัยคณะกรรมการจริยธรรม ก.พ. ผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่หากไม่มี

คำวินิจฉัยให้ยึดประนีประนอมสูงสุดของส่วนรวมเป็นสำคัญ และส่งเรื่องให้ คณะกรรมการจริยธรรมและ ก.พ. ทราบ

๕. ข้าราชการที่ปฏิบัติตามคำแนะนำของหัวหน้ากลุ่มงาน คุ้มครองจริยธรรมตามแนวทางที่คณะกรรมการจริยธรรม ก.พ. หรือ ผู้ตรวจการแผ่นดินเคยวินิจฉัยไว้แล้วโดยสุจริตไม่ต้องรับผิดชอบ

ข้าราชการปฏิบัติตามคำแนะนำ ท.น.กลุ่มงานจริยธรรม ตามแนวทางที่ กก.จริยธรรม/ก.พ./ผู้ตรวจการแผ่นดิน เคยวินิจฉัยไว้แล้ว โดยสุจริต >> ไม่ต้องรับผิดชอบ

กรณีตัวอย่างตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน*

กรณีตัวอย่างตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ๑๐ เรื่อง เป็นเหตุการณ์ทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน และวิธีการจัดการเมื่อเผชิญปัญหาทางจริยธรรม โดยเจ้าของสถานการณ์การปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่ละเมิดความประมวลจริยธรรมฯ ข้าราชการสามารถทำได้หรือไม่ เลี่ยงต่อภาวะประพฤติผิดตามประมวลจริยธรรมฯ ข้อใด พร้อมแนบใบโต้เมื่อเกิดสถานการณ์นั้นๆ ขึ้นกับตัวเองประกอบด้วยพฤติกรรม ๑๐ เรื่อง ดังต่อไปนี้

เรื่องที่ ๑ กล้าแย้งในเรื่องที่ไม่ถูกต้อง

วิโรจน์ประธานคณะกรรมการจัดซื้อครุภัณฑ์ในหน่วยงานราชการ ได้วางแผนและออกกฎเกณฑ์การจัดซื้อครุภัณฑ์เพื่อผลประโยชน์ของบริษัทที่เขาเป็นหุ้นส่วนอย่างลับๆ ไฟศาลผู้ได้บังคับบัญชาของนายวิโรจน์ตรวจพบเข้า จึงต้องการที่จะรักษาผลประโยชน์ของทางราชการไว้แต่กังวลว่าจะส่งผลต่อหน้าที่การงานของตน เรื่องมาถึงวันสรุปผลพบโต๊ะประชุม เขาจะตัดสินใจทำเช่นไรต่อไป หากนายไฟศาลคัดค้าน....

ข้อสรุป

นายไฟศาลเป็นผู้ราชการที่ยึดมั่นในจริยธรรมและความถูกต้องตามประมวลจริยธรรมฯ ข้อ ๓ และข้อ ๓ (๕) ข้าราชการที่พบเห็นการกระทำผิดจะต้องคัดค้านและทำการรายงานการประชุมหารือในเรื่องนั้น ซึ่งกรณีของนายไฟศาลนั้น นายไฟศาลไม่ทราบว่าเป็นบริษัทที่เข้ามาเป็นบริษัทที่นายวิโรจน์เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แต่การคัดค้านนั้นเกิดขึ้นจากการที่นายไฟศาลเป็นผู้มีความละเอียดรอบคอบ มีจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบ ใช้ดุลพินิจและตัดสินใจ

* สำนักงาน ก.พ. สื่อจัดทำพิเศษครั้งที่ ๑๐ เรื่อง การประมวลจริยธรรม

ในการปฏิบัติงานด้วยความรู้ ความสามารถเยี่ยงที่ปฏิบัติงานในวิชาชีพตรงไปตรงมา ปราศจากอคติส่วนตน ตามความเหมาะสมและข้อผูกพันตามหลักฐานของแต่ละกรณีตามประมวลจริยธรรม ข้อ ๓ (๕) มองเห็นว่าเป็นการ lock spec ที่ทำให้บริษัทอื่นๆ เสียโอกาส รวมทั้งนายไฟศาลยังเป็นผู้ที่กล้าหาญแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับผู้บังคับบัญชา เมื่อเห็นว่าผู้บังคับบัญชาจะสั่งการที่เป็นเรื่องเสียหายนายวิโรจน์สามารถสามารถบันทึกเรื่องเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้สั่งพิจารณาและสั่งการต่อไป สอดคล้องตามประมวลจริยธรรมฯ ข้อ ๔ (๖) นอกจากนี้นายไฟศาลยังมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากองค์กรของทางหน่วยงานตามกฎหมายในส่วนราชการและกระทรวงการกระทำของทาง ท่านสามารถแจ้งต่อหัวหน้าส่วนราชการและหรือคณะกรรมการจริยธรรมให้ความคุ้มครองท่านไม่ให้เกิดการกลั่นแกล้งหรือถูกใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม อีกทั้งนายวิโรจน์ยังถือว่าฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมฯ ในฐานะที่ตนเองเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับบริษัทที่ตนเองเป็นผู้ถือหุ้นอยู่ และแสวงหาประโยชน์ที่มิชอบโดยใช้ตำแหน่งหน้าที่เป็นการกระทำที่ขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมตามประมวลจริยธรรม ข้อ ๖ (๓) โดยเสนอหรืออนุมัติโครงการ การดำเนินการ หรือการทำนิติกรรมหรือสัญญา ซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่นจะได้รับผลประโยชน์มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

เรื่องที่ ๒ การใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวโดยมิชอบ

อาทิตย์ได้รับการเสนอราคาพิเศษสำหรับค่าประกันรถยนต์ใหม่ ๓๐ คันของหน่วยงานที่รับผิดชอบอยู่ จากบริษัทมัลลิกที่ลูกน้องของเขาพร้อมข้อเสนอการบริการประกันรถฟรีให้กับภรรยาและลูกน้องของเขาทิตย์เรื่องราวจะเป็นอย่างไรต่อไป หน่วยงานจะซื้อประกันภัยราคาพิเศษด้วยความสัมพันธ์ส่วนตัวของอาทิตย์หรือไม่ และอาทิตย์จะรับผิดชอบหรือไม่ด้วยอะไรอีกไหมและพรทิมลิกจะได้รับการตอบอย่างไร

ข้อสรุป ถ้าคุณเป็นอาทิตย์ คุณจะเก็บของเหล่านี้ไว้เองหรือไม่
ข้อสรุป

ตามตัวอย่างมีตลอดคล้องกับประมวลจริยธรรม ข้อ ๔ ที่ว่าด้วยการแยกแยะเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ หากนายอ.เทียดยังไม่รับผิดชอบต่อของทรัพย์สิน เห็นว่า นายอ.เทียดยังทำถูกที่ไม่รับผิดชอบต่อของทรัพย์สิน และให้ทรัพย์สินส่งเรื่องตามขั้นตอน เพราะการใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวประกอบกับการใช้ดุลพินิจให้คุณให้โทษแก่บุคคลนั้น ถือเป็นความผิดประมวลจริยธรรม ข้อ ๔ (๑) และต้องยึดประมวลจริยธรรมทางการและประนีประนอมส่วนรวมข้อ ๔ (๔)

เรื่องที่ ๓ ของขวัญปีใหม่

วิชัยผู้ประสานงานสร้างตึกสำนักงานของสถานที่ราชการแห่งหนึ่งเดินทางมาเพื่อช่วยพิธีใหม่กับ นายสุทิน รองอธิบดี ผู้ดูแลโครงการการสร้างตึกที่หน่วยงานที่นายวิชัยเคยประมูลได้ นายวิชัยเฝ้าประตูตลอดวัน พร้อมกับคณะโยธาโยให้มาเยี่ยห้รับของเงินสลักที่เป็นเส้นผ่าเจ็ดเล็กน้อยสักรับเพื่อมารายการในส่วนที่ดูแลโครงการนี้ให้ผ่านไปแบ่งกัน นายสุทินจะหาอย่างไรดีกับเหตุการณ์นี้

ข้อสรุป

ถึงแม้ว่าประชาชนมีความตั้งใจที่จะนำของขวัญมาให้ข้าราชการตามธรรมเนียมปฏิบัติ แต่ต้องระวังมูลค่าของขวัญแต่ละรายนั้น จะต้องมิอัตราไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท ตามที่มติของคณะกรรมการ ป.ช. กำหนดไว้ หากท่านไม่ทราบที่มา ราคา หรือในแง่ใจว่าจะรับของขวัญชิ้นนี้ๆ ได้หรือไม่ ท่านไม่ควรรับของขวัญนั้นตามประมวลจริยธรรม ข้อ ๖ (๑) คือ ข้าราชการต้องละเว้นจากการแสวงหาประโยชน์พิเศษโดยไม่เรียกหรือร้องหรือยอมรับของขวัญของตนเอง รับให้ญาติหรือให้คนอื่นรับแทนตน ไม่ว่าจะก่อนหรือหลังการปฏิบัติหน้าที่ ยกเว้นเป็นการให้โดยธรรมเนียมปฏิบัติ หรือที่ได้ตามประเพณีอย่างเหมาะสมแก่บุคคลทั่วไป

"ของขวัญ" หมายความว่า ของขวัญตามประมวลกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือกฎหมายเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

การรับของขวัญ ขสิ่งทีระลึก ของกำนัล หรือผลประโยชน์ใดๆ ต้องไม่เกินสามพันบาท หากเกินและรับมาแล้วให้ผู้บังคับบัญชาทราบทันที ผู้บังคับบัญชาต้องมิช่วยเหลือหรือจูงใจจรรยาว่ารับได้หรือไม่ หากไม่ได้ติดกเป็นของรัฐและส่วนราชการบริหารจัดการให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม

หากของมีค่าเกินสามพันบาทต้องปฏิเสธ หากปฏิเสธไม่ได้เมื่อรับมาแล้วต้องรีบรายงานผู้บังคับบัญชาสูงสุดทราบโดยทันทีเพื่อให้อธิบดีหรือผู้บังคับบัญชา คือ ความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังนั้นการรับแล้วแจ้งผู้บังคับบัญชาสูงสุดทันทีเพื่อความรู้แจ้งแล้วจึงสามารถดำเนินการจากกรรับแล้วไม่แจ้งอาจเรียกว่าแอบรับเป็นการแสวงหาผลประโยชน์

การให้ในเทศกาลปีใหม่ เป็นเรื่องปกติหากไม่เกินสามพันบาท แต่หากรวมแล้วมีมูลค่าเกินสามพันบาท ต้องรายงานผู้บังคับบัญชา บันทึกมอบไว้ให้แก่งานหน่วยงานพิจารณา หรือกรณีเป็นเจ้าหน้าที่ให้บริการได้ของขวัญของกำนัล หรือผลประโยชน์อื่นๆ จากผู้รับบริการแต่ละคนเป็นประจำ จะทำให้ติดนิสัยว่า ถ้าใครไม่ถือของขวัญมาจะทำงานให้ช้า ทำให้เกิดข้อสงสัยว่าที่ทำงานรวดเร็วขึ้นก็เพราะคาดหวังของขวัญรางวัล ดังนั้น ต้องรายงานผู้บังคับบัญชาและลงรายการให้หน่วยงานพิจารณาตัดสินว่าจะใช้ประโยชน์อย่างไร

เรื่องที่ ๔ การละเมิดลิขสิทธิ์

ศุภกิจข้าราชการใหม่ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความรู้ในเรื่องคอมพิวเตอร์เป็นอย่างดี หลังจากรับราชการได้ไม่นาน ศุภกิจเห็นว่าคอมพิวเตอร์ในหน่วยงานมีระบบปฏิบัติการที่ช้า จึงนำระบบปฏิบัติการที่ลอกเลียนจากโปรแกรม

ที่มีลิขสิทธิ์มาทดลองใช้ ทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์ทำงานได้เร็วขึ้น เพื่อร่วมงาน
จึงขอให้ศุภกิจลงโปรแกรมดังกล่าวในเครื่องคอมพิวเตอร์ของพวกเขา ศุภกิจ
ยินดีและภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือเพื่อนข้าราชการ แม้สิ่งที่ศุภกิจทำกลับเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง

ข้อสรุป

การกระทำของนายศุภกิจข้างต้น แม้จะทำให้คอมพิวเตอร์
ของหน่วยงานทำงานได้ดีขึ้น แต่ก็ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญา
ของผู้อื่น ส่วนราชการอาจถูกฟ้องร้องทางกฎหมายซึ่งอาจทำให้เกิดผลเสียต่อ
ภาพลักษณ์ของหน่วยงานได้ หากท่านเห็นว่าเพื่อนร่วมงานมีการกระทำแบบนี้เสียหยา
ยั้งต้น ท่านควรชี้แจงทำความเข้าใจให้เพื่อนร่วมงานเห็นว่า จะมีผลเสียหยา
ความมาอย่างไร และยังเป็นกาวฝาฝันประมวลจริยธรรม ข้อ ๗ อีกด้วย การเฝ้า
การส่งเพลงละเมิดลิขสิทธิ์ให้กันนั้น นอกจากจะเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์แล้ว
ยังเป็นการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดทางคอมพิวเตอร์
ในการเผยแพร่ข้อมูลให้แก่ผู้อื่นและการรับส่งเอกสารราชการก็ควรใช้อีเมลของ
หน่วยงานราชการเท่านั้น

เรื่องที่ ๕ ความเป็นธรรมในการให้บริการ

นางสาวศุภินันท์แสดงละครโทรทัศน์ชื่อดังเดินทางมาติดต่อราชการ
ที่ส่วนราชการแห่งหนึ่ง ขณะนั้นเองมีหญิงตั้งครรภ์ ผู้สูงอายุ พระภิกษุ และ
ชายดกบอดเดินเข้ามาภายในสำนักงานเจ้าหน้าที่ จึงจัดช่องทางพิเศษให้บุคคล
เหล่านั้นได้รับการบริการก่อน ซึ่งให้ผู้จัดการส่วนตัวไปพูดคุยกับเจ้าหน้าที่เพื่อขอ
เข้าช่องทางพิเศษบ้าง เจ้าหน้าที่ที่หยุดคิดชั่วครู่แล้วบอกกับผู้จัดการส่วนตัวของช
ว่า ช่องทางพิเศษมีไว้สำหรับบริการผู้สูงอายุ พระภิกษุ หรือผู้พิการ ...

ข้อสรุป

ตามประมวลจริยธรรมฯ ข้อ ๘ (๓) ที่ว่าด้วยการให้บริการประชาชน
โดยมีอัตราท้ายที่ตีปรารถนาคอติ ไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้มาติดต่อโดยไม่เป็นธรรม
ยกเว้นเป็นการดำเนินการตามกฎหมายตราที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือ
เป็นการส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้อิทธิพลและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น
หรือเป็นการเลือกปฏิบัติที่สมเหตุผล ผล เป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน
ซึ่งหน่วยงานราชการใดเห็นว่าผู้มารับบริการควรได้รับการเป็นกรณีพิเศษ เช่น
ผู้สูงอายุ หรือตั้งครรภ์ พระภิกษุ สวมแว่น แม่ชี หรือผู้พิการ ควรเปิดช่องทางพิเศษ
หรือช่องทางฉุกเฉิน และประกาศให้ผู้มาใช้บริการทราบเป็นการทั่วไป

ในส่วนของผู้ เจ้าหน้าที่ที่ต้องอธิบายให้ผู้จัดการส่วนตัวของผู้
เข้าแจ้งว่า ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนของราชการ เพราะผู้ไม่อยู่ในข่ายที่ควรได้รับการ
ในข้อของบริการพิเศษ แต่ต้องได้รับการในช่องทางประชาชนทั่วไป โดยไม่เลือก
ปฏิบัติและไม่เอื้อประโยชน์ให้เป็นพิเศษแก่ญาติ พี่น้อง หรือพวกพ้อง

ข้อ ๖ ความเป็นกลางทางการเมือง

เทศบาลหาเสียงก่อนการเลือกตั้งมาตั้งแต่ช่วงโค้งสุดท้าย ผู้
หัวหน้าหน่วยงานราชการแห่งหนึ่งให้สัมภาษณ์กับผู้สื่อข่าวโดยแสดงความเห็นด้วย
และสนับสนุนพรรคการเมืองที่สนับสนุนนโยบายขึ้นเงินเดือนให้ข้าราชการในส่วน
ที่มากกว่า ในเวลาต่อมาสมาชิกสภาเทศบาลนครฯเห็นชอบที่ราชการเพื่อ
เผยแพร่นโยบายของสองพรรคดังกล่าวมาอย่างสุจริต ทันทีที่สุธีเห็นจดหมายขอ
พรรคการเมืองที่ขึ้นขอบ เขารีบดำเนินการตอบกลับและให้ความร่วมมือ
หากแต่จดหมายอีกฉบับของอีกพรรคการเมืองหนึ่งกลับถูกวางทิ้งไว้ ต่อมาสุธี
รู้สึกสับสนในสิ่งที่ตัวเองทำลงไป แล้วเขาจะทำอย่างไร

ข้อสรุป

ตามประมวลจริยธรรมฯ ข้อ ๔ ข้าราชการต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม และเป็นกลางทางการเมืองการให้พรรคการเมืองทั้งสองพรรคมีสิทธิเท่าเทียมกันในการใช้สถานที่ราชการ ถือว่าเป็นกลางทางการเมือง นอกจากนี้ ข้อ ๔ (๔) ข้าราชการจะต้องละเว้นการให้สัมภาษณ์ การอภิปราย การแสดงปาฐกถาบรรยาย หรือการวิพากษ์วิจารณ์เห็นทางการเมืองที่อาจส่งผลกระทบต่อความเป็นกลางทางการเมือง เว้นแต่จะเป็นการแสดงความเห็นทางวิชาการเท่านั้น นอกจากนี้ตามประมวลจริยธรรมฯ ข้อ ๑๑ ข้าราชการจะต้องยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขด้วย

เรื่องที่ ๗ การเผยแพร่ข้อมูลประชาชน

เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคลจากบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ติดต่อมายังอัมพรเจ้าหน้าที่สำนักทะเบียนราษฎรเพื่อขอข้อมูลติดต่อของวิภาวิจิตต์เจ้าหน้าที่ฝ่ายบัญชีของบริษัท ซึ่งต้องโอนเงินของบริษัทไป โดยอ้างว่าวิภาวิจิตต์ข้อมูลส่วนตัวที่เป็นเท็จกับบริษัท อัมพรจะต้องทำอย่างไรต่อไป

ข้อสรุป

หากเจ้าหน้าที่ของบริษัทเอกชนต้องการข้อมูลส่วนตัวอย่างบริสุทธิ์ใจ ไม่ต้องการนำข้อมูลไปใช้เพื่อประโยชน์อื่น ควรต้องมีหลักฐานมายืนยันครบถ้วน โดยข้าราชการจะต้องปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมฯ ข้อ ๙ ว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการ โดยต้องให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างเคร่งครัดและรวดเร็ว ไม่กั๊กเวลาให้เฉฉวน และใช้ข้อมูลที่ได้รับการดำเนินการเพื่อการในหน้าที่และให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน

ทันเหตุการณ์และไม่เปิดเผยเรื่องเท็จจริง แต่หากไม่มีหลักฐานมาแสดง ถ้าอัมพรให้ข้อมูลของวิภาวิจิตต์ไปก็อาจฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมฯ ข้อ ๙ (๑) ให้ข้อมูลที่ได้มาจากคำว่าเป็นงานไปเพื่อการอื่นอันไม่ใช่ว่าการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น เช่น อาจใช้ข้อมูลนั้นไปเพื่อซื้อขายทรัพย์สินส่วนตัวหรือไม่ในการอื่นที่เกิดเหตุการณ์แบบมี ข้าราชการจะต้องชี้แจงและแสดงเหตุผลที่แท้จริงครบถ้วน ในการนี้ที่ยากกว่าก่อให้เกิดผลกระทบแก่สิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่นจะต้องไม่เผลอผิดหรืออนุญาตตามที่บุคคลร้องขอ

เรื่องที่ ๘ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

กรรชัยข้าราชการหนุ่มในหน่วยงานของราชการแห่งหนึ่งวางแผนจะไปเที่ยวสิงคโปร์กับแฟนสาวในช่วงสุดสัปดาห์ ระหว่างการเขียนรายงานซึ่งมีกำหนดส่งในดือนเย็น กรรชัยได้รับข้อความผ่าน Facebook จากแฟนสาวถามถึงความคืบหน้าเกี่ยวกับการจองที่พักและสถานที่ที่จะไปเที่ยว กรรชัยจึงตัดสินใจพักการเขียนรายงานแล้วเริ่มค้นหาข้อมูลจากรีวิว ซึ่งก็เกือบจะถึงเวลาเลิกงาน รายงานของกรรชัยจะเสร็จทันหรือไม่

ข้อสรุป

การกระทำของกรรชัยนี้ ถือเป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมฯ ข้อ ๑๐ ข้าราชการต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน มุ่งประสิทธิภาพ และประสิทธิผลให้เกิดผลดีจนสุดกำลัง รักษาคุณภาพ เนื่องจากกรรชัยมีการเขียนรายงานก่อนที่งานจะเสร็จและการใช้คอมพิวเตอร์ของทางราชการไปในงานส่วนตัวถือว่าเป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมฯ ข้อ ๑๐ (๒) ที่กล่าวไว้ว่า ข้าราชการพึงใช้งบประมาณทรัพย์สิน สิทธิและประโยชน์ที่ทางราชการจัดไว้โดยใช้ได้อย่างประหยัด คุ่มค่า และไม่ฟุ่มเฟือย นอกจากนี้ การใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของทางราชการ

ไปในงานส่วนตัว เช่น เล่น FACEBOOK หรือใช้อินเทอร์เน็ตในการท่องเที่ยวต่างๆ ถือว่าเป็นการสละจริยธรรมข้อนี้ด้วยเช่นกัน ถ้าพบเห็นการกระทำเช่นนี้ควรจะมีการทักท้วง และหากยังดองไม่มีการกระทำด้วยความผิดอยู่ ก็ควรรายงานให้ผู้บังคับบัญชา รับทราบ

เรื่องที่ ๙ การละเมิดหลักศีลธรรม

อภิชัยหัวหน้าฝ่ายประชาชนสัมพันธ์หน่วยงานราชการแห่งหนึ่ง รับจรรยาให้เป็นข้าราชการในหน่วยงานของเขา ด้วยความที่จรรยาเป็นคนหน้าตาดี คุยก่ง มีความสามารถ จึงเป็นที่ชื่นชอบของข้าราชการหนุ่มๆ ในหน่วยงานหลายคน รวมถึงนายอภิชัยที่ให้ความสนิทสนมและปฏิบัติเกินกว่าการเป็นหัวหน้าและลูกน้อง ต่อมาไม่นานจรรยาได้รับการพิจารณาปรับขึ้นเงินเดือน จนเป็นที่ผิดสังเกต เพราะไม่มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ สร้างความงงวยให้กับเพื่อนร่วมงานเป็นอย่างมาก เกิดอะไรขึ้นกับจรรยาและอภิชัย

ข้อสรุป

จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ของอภิชัยและจรรยาเป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมฯ ข้อ ๑๒ (๑) ละเมิดหลักสำคัญทางศีลธรรม ศาสนา และ ประเพณี ตามประมวลจริยธรรมข้อนี้ หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชา ส่วนราชการในทุกระดับชั้นจะต้องควบคุมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามหลัก ศีลธรรมอย่างเคร่งครัด การปล่อยปละละเลยของผู้บังคับบัญชาถือว่าเป็นการ ฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม นอกจากนี้หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชา จะต้องสนับสนุนส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความสามารถ มีความ ซื่อสัตย์ สุจริต มีผลงานดีเด่น ชัยชนะแห่ง โดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง

เรื่องที่ ๑๐ การคัดลอกผลงานทางวิชาการ

ชัยยุทธข้าราชการของหน่วยงานราชการแห่งหนึ่งต้องการเสนอขอเลื่อนตำแหน่งโดยคุณสมบัติข้อหนึ่งของการพิจารณา คือ จะต้องส่ง ผลงานทางวิชาการ ซึ่งเป็นข้อที่ชัยยุทธหนักใจมากที่สุด และคุณสมบัติข้อนี้ ก็ทำให้ชัยยุทธไม่ได้รับรางวัลเลื่อนตำแหน่งในการพิจารณาครั้งนี้แล้ว หลังจากพยายาม เขียนงานมาหลายสัปดาห์ ชัยยุทธตัดสินใจไปที่ห้องสมุดของหน่วยงานราชการ และคัดลอกผลงานของผู้อื่น โดยอ้างว่าเป็นผลงานของตนเอง

ข้อสรุป

ตามกรณีดังกล่าวเป็นการละเมิดประมวลจริยธรรม ข้อ ๔ (๖) ข้าราชการต้องไม่ไปคัดลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาใช้เป็นของตนเอง โดยที่ไม่ได้ระบุแหล่งที่มา ในกรณีการขอเลื่อนตำแหน่งของชัยยุทธนี้ จะต้องทำ รายงานติดประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน เพื่อเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบและ ตัดคำว่าเป็นผลงานของชัยยุทธหรือไปคัดลอกของผู้อื่นมา ซึ่งสุดท้ายชัยยุทธ ก็จะต้องถูกร้องติดคำจากเจ้าของผลงาน นอกจากนี้ได้รู้ว่าการเลื่อนตำแหน่งแล้ว ยังมีความผิดอีกด้วย

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

คำปรารภ

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๙ กำหนดให้มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภทให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น โดยจะต้องมีกลไกและระบบในการดำเนินการ เพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอน การลงโทษตามความร้ายแรงของการกระทำ การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรฐานทางจริยธรรม ให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดทางวินัย

ก.พ. ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการ พลเรือน ได้พิจารณาโดยถี่ถ้วนแล้วเห็นว่า ตำแหน่งข้าราชการพลเรือน ทุกตำแหน่งมีหน้าที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้ราชการแผ่นดินในส่วนที่ตนรับผิดชอบ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สังคม ดังนั้น การใช้อำนาจเพื่อให้หน้าที่ตนรับผิดชอบ ลุล่วง ข้าราชการพลเรือนทั้งปวงจึงต้องมีคุณธรรม ซึ่งเป็นการอันพึงทำ เพราะนโยบายที่ได้เกิดแก่ส่วนรวมและตนเอง และศีลธรรมซึ่งเป็นการอันพึงเว้น เพราะเป็นไทยแก่ส่วนรวมและตนเอง ประกอบกันขึ้นเป็นจริยธรรมข้าราชการ พลเรือนอันเป็นความประพฤติที่ดีงาม สัมกับความเป็นข้าราชการ

อนึ่ง มาตรา ๒๔๐ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ เสนอแนะหรือให้คำแนะนำในการจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรม ตามมาตรา ๒๗๙ และส่งเสริมให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการและ เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีจิตสำนึกในด้านจริยธรรม รวมทั้งมีหน้าที่รายงานการกระทำ ที่มีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมเพื่อให้ผู้รับผลิตชอบเป็นการบังคับการให้เป็นไปตาม ประมวลจริยธรรมดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๒๗๙

ดังนั้น บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนทุกตำแหน่ง จึงมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวมและ ประเทศชาติ มีความเป็นกลางทางการเมือง อำนวยความสะดวก และให้บริการ แก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาล โดยจะต้องยึดมั่นในคำนิยมหลักของ มาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประการ ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ดังนี้

- (๑) การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
- (๒) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบต่อ
- (๓) การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์

ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

- (๔) การยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
 - (๕) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย
- และไม่เลือกปฏิบัติ
- (๖) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง
- และไม่เปิดเผยข้อมูลเท็จจริง

- (๗) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ
- โปร่งใส และตรวจสอบได้

- (๘) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
- ทรงเป็นประมุข

(๙) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

เพื่อให้เป็นไปตามความในมาตรา ๒๗๙ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ประกอบคำนิยามหลักสำหรับผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันผู้ตรวจการแผ่นดินได้ให้คำแนะนำ ให้หน่วยงานทั้งหลายถือปฏิบัติ ก.พ. โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

ซึ่งกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมขึ้นเป็นประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน เพื่อให้ข้าราชการทั้งหลายเกิดสำนึกถึงและยึดถือธรรมในหน้าที่ ผดุงเกียรติ และศักดิ์ศรีข้าราชการด้วยความไว้วางใจและเชื่อมั่นของปวงชน และดำรงตน ตั้งมั่นเป็นแบบอย่างที่ดีงาม สอดคล้องความเป็นข้าราชการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงเป็นตัวอย่างแห่งธรรมจรรยาอันสูงสุดเพื่อใช้บังคับเป็น มาตรฐานกลางไว้ ดังต่อไปนี้

หมวด ๑ บททั่วไป

ข้อ ๑ ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันครบเก้าสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๒ ในประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนนี้

“ประมวลจริยธรรม” หมายความว่า ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ฉบับนี้

“ข้าราชการ” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือน พนักงานราชการ และลูกจ้างในสังกัดราชการพลเรือน

“หัวหน้าส่วนราชการ” หมายความว่า ผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่เป็นข้าราชการส่วนภูมิภาค

“คณะกรรมการจริยธรรม” หมายความว่า คณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ

“ของชดเชย” หมายความว่า ของขวัญตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือกฎหมายเกี่ยวกับการชดเชยระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

หมวด ๒

จริยธรรมข้าราชการพลเรือน

ข้อ ๓ ข้าราชการต้องยึดมั่นในจริยธรรมและยึดหลักกระทำการสิ่งที่ถูกต้องและเป็นธรรมโดยชอบด้วยตน ดังนี้

(๑) ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างเคร่งครัด และไม่กระทำการเลี่ยงประมวญจริยธรรมนี้ ในกรณีที่มีข้อสงสัยหรือมีผู้ทักท้วงว่า การกระทำใดของข้าราชการอาจขัดประมวญจริยธรรม ข้าราชการต้องไม่กระทำการดังกล่าว หรือหากกำลังกระทำการดังกล่าว ต้องหยุดกระทำการและสั่งเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาวินิจฉัย ในกรณีที่คณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยว่า การกระทำนั้นขัดประมวญจริยธรรม ข้าราชการจะกระทำการนั้นมิได้

(๒) เมื่อรู้หรือพบเห็นการฝ่าฝืนประมวญจริยธรรมนี้ ข้าราชการมีหน้าที่ต้องรายงานการฝ่าฝืนดังกล่าวพร้อมพยานหลักฐาน (หากมี) ต่อหัวหน้าส่วนราชการและหรือคณะกรรมการจริยธรรมโดยพลัน

ในกรณี ที่หัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้ฝ่าฝืนจริยธรรม ต้องรายงานต่อปลัดกระทรวง หรือผู้บังคับบัญชาเหนือชั้นขึ้นไปของหัวหน้าส่วนราชการนั้นแล้วแต่กรณี และหรือคณะกรรมการจริยธรรม

(๓) ต้องรายงานการดำรงตำแหน่งซึ่งได้รับคัดเลือกและและไม่ได้รับคำตอบแทนในมติบุคคลซึ่งมีใช้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน ราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นของรัฐและกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ ต่อหัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการจริยธรรม ในกรณีที่มีการดำรงตำแหน่งนั้นๆ อาจขัดแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่หรืออาจทำให้การปฏิบัติหน้าที่เสียหาย

ความในข้อนี้ให้ใช้บังคับกับการเป็นลูกจ้าง การรับจ้างทำของ การเป็นตัวแทน การเป็นนายหน้าและการมีนิติสัมพันธ์อื่นในทำนองเดียวกันด้วย

(๕)

(๕) ในกรณีที่ข้าราชการเข้าร่วมประชุมและพบปะมีการกระทำซึ่งมีลักษณะตาม (๒) ของข้อนี้ หรือมีการเสนอเรื่อง ซึ่งมีลักษณะตาม (๒) ของข้อนี้ผ่านข้าราชการ ข้าราชการผู้นั้นที่ต้องคัดค้านการกระทำดังกล่าว และเป็นทั้งการคัดค้านของตนไว้ในรายงานการประชุมหรือในเรื่องนั้น แล้วแต่กรณี

ข้อ ๔ ข้าราชการต้องมีจิตสำนึกที่ดีและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เสียสละ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ข้าราชการให้กับการปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และเต็มกำลังความสามารถที่มีอยู่ ในกรณีที่ต้องไปปฏิบัติงานอื่นของรัฐด้วย จะต้องไม่ทำให้งานในหน้าที่เสียหาย

(๒) ละเว้นจากการกระทำทั้งปวงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อตำแหน่งหน้าที่ของตนหรือของข้าราชการอื่น ไม่ก้าวร้าวหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการอื่นโดยมิชอบ

(๓) ใช้ดุลพินิจและสติปัญญาในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรู้ความสามารถ เที่ยงที่ปฏิบัติในวิชาชีพ ตรงไปตรงมา ปราศจากอคติส่วนตน ตามข้อมูลพยานหลักฐานและความเหมาะสมของแต่ละกรณี

(๔) เมื่อเกิดความผิดพลาดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ ต้องรีบแก้ไขให้ถูกต้อง และแจ้งให้หัวหน้าส่วนราชการทราบโดยพลัน

(๕) ไม่ใช้ช่องทางตรวจสอบของหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบตามกฎหมายหรือประชาชนต้องให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบตามกฎหมายหรือประชาชนในการตรวจสอบ โดยให้ข้อมูลที่เป็นจริง และครบถ้วน เมื่อได้รับคำร้องขอในการตรวจสอบ

(๖) ไม่สั่งราชการด้วยวาจาในเรื่องที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ ในกรณีที่สั่งราชการด้วยวาจาในเรื่องดังกล่าว ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาบันทึกเรื่องเป็นลายลักษณ์อักษรตามคำสั่งเพื่อให้ผู้บังคับการลงชื่อไป

(๖)

ข้อ ๕ ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ เหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่ไปความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นญาติพี่น้อง พรรคพวกเพื่อนฝูง หรือผู้มีบุญคุณส่วนตัว มาประกอบการใช้ดุลพินิจให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่างจากบุคคลอื่นเพราะชอบหรือชัง

(๒) ไม่ใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการ ไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเอง หรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย

(๓) ไม่กระทำการใด หรือดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติภารกิจในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงสงสัยว่า จะยึดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่

ในการมีความเคลือบแคลงสงสัย ให้ข้าราชการผู้นั้นยุติการกระทำดังกล่าวไว้ก่อน แล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าส่วนราชการ และคณะกรรมการจรรยาบรรณพิจารณา เมื่อคณะกรรมการจรรยาบรรณวินิจฉัยเป็นประการใดแล้วจึงปฏิบัติตามนั้น

(๔) ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยงานโดยตรงหรือหน้าที่อื่นในราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐ ข้าราชการต้องยึดถือประโยชน์ของทางราชการเป็นหลัก ในกรณีที่มีความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ของทางราชการ หรือประโยชน์ส่วนรวมกับประโยชน์ส่วนตน หรือส่วนกลุ่ม อันจำเป็นต้องวินิจฉัยหรือชี้ขาด ต้องยึดประโยชน์ของทางราชการ และประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

(๑๖)

ข้อ ๖ ข้าราชการต้องละเว้นจากการแสวงประโยชน์ที่มิชอบ โดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่และไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่เรียกรับ หรือยอมจะรับ หรือยอมให้ผู้อื่นเรียกรับ หรือยอมจะรับของขวัญแทนตนหรือญาติของตน ไม่ว่าก่อนหรือหลังดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยา หรือเป็นการให้ตามประเพณี หรือให้แก่บุคคลทั่วไป

(๒) ไม่ใช้ตำแหน่ง หรือกระทำการที่เป็นคุณ หรือเป็นโทษ แก่บุคคลใด เพราะมีอคติ

(๓) ไม่เสนอ หรืออนุมัติโครงการ การดำเนินกิจการ หรือการหา ทุนกิจกรรมหรือสัญญา ซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่นจะได้ประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบ ด้วยกฎหมายหรือประมวลจริยธรรมนี้

ข้อ ๗ ข้าราชการต้องเคารพและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและ กฎหมายอย่างตรงไปตรงมา โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่ละเมิดรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือ มติคณะรัฐมนตรีที่ชอบด้วยกฎหมาย ในการปฏิบัติของสัส หรือมีข้อทักท้วงว่า การกระทำไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรี ที่ชอบด้วยกฎหมาย ข้าราชการต้องแจ้งให้หัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการ จริยธรรมพิจารณา และจะดำเนินการต่อไปได้ต่อเมื่อได้ข้อยุติจากหน่วยงานที่มี อำนาจหน้าที่แล้ว

(๒) ในการปฏิบัติหน้าที่สิ่งผู้บังคับบัญชา หรือการดำเนินการใด ที่ตนมีส่วนเกี่ยวข้องไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ต้องหักท้วงเป็นลายลักษณ์อักษรไว้

(๑๗)

(๑) ในการปฏิบัติเห็นว่ามติดคณะรัฐมนตรีไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต้องทำเรื่องเสนอให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณา และส่งเรื่องให้สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีดำเนินการให้ข้อยุติทางกฎหมายต่อไป

(๒) ไม่เสี่ยงกฎหมาย ใช้หรือแนะนำให้ใช้ช่องว่างของกฎหมาย ที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น และต้องเร่ง แก้ไขช่องว่างดังกล่าวโดยเร็ว

(๓) ไม่ยอมให้บุคคลอื่นอาศัยชื่อตนเองหรือรองทรัพย์สิน สิทธิ หรือประโยชน์อันใดแทนบุคคลอื่นอันเป็นการเสี่ยงกฎหมาย หรือใช้ชื่อคนอื่น ถือครองสิ่งดังกล่าวแทนตนเพื่อปิดทรัพย์สินของตน

(๔) เมื่อทราบว่ามีการละเมิด หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ในส่วนราชการของตน หัวหน้าส่วนราชการต้องดำเนินการที่จำเป็น เพื่อให้เกิด การเคารพกฎหมายขึ้นโดยเร็ว

(๕) เมื่อได้รับคำร้อง หรือคำแนะนำจากผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือหน่วยงานอื่นว่ากฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของ ส่วนราชการของตน สร้างภาระเกินสมควรแก่ประชาชน หรือสร้างความเป็นธรรม ให้เกิดขึ้น ต้องดำเนินการทบทวนกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับดังกล่าวโดยเร็ว

ข้อ ๘ ข้าราชการต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม เป็นกลาง ทางการเมือง ให้บริการแก่ประชาชน โดยมีอคติยศที่ติและไม่ว่าปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรม โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ปฏิบัติหน้าที่ให้สุจริต โดยไม่หวั่นเกรง ละเอียด หรือละเว้น การใช้อำนาจเกินกว่าที่มีอยู่ตามกฎหมาย

(๒) ปฏิบัติหน้าที่ หรือดำเนินการอื่น โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ และสิทธิเสรีภาพของบุคคล ไม่กระทำการให้กระทบสิทธิเสรีภาพ ของบุคคลหรือกระทบกระเทือนหน้าที่ให้บุคคลโดยไม่มีอำนาจตามกฎหมาย

(๓) ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยมีอัตราค่าบริการที่ต่ำ ปรารถนาจะปฏิบัติต่อบุคคลผู้มติด้อยโดยไม่เป็นธรรมในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่้อำนาจอธิปไตยแห่งรัฐและถ้อยคำที่กำหนดขึ้น เพื่อขจัดอุปสรรค หรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเป็นการเลือกปฏิบัติที่มีเหตุผล เป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป

(๔) ละเว้นการให้สัมภาษณ์ การอภิปราย การแสดงปาฐกถา การบรรยาย หรือการวิพากษ์วิจารณ์การตอบคำถามเป็นกลางทางการเมือง เว้นแต่เป็นการแสดงความเห็นทางวิชาการตามหลักวิชา

(๕) ไม่เอื้อประโยชน์เป็นพิเศษให้แก่ญาติพี่น้อง พรรคพวก เพื่อนฝูงหรือผู้มีบุญคุณและต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมไม่เห็นแก่หน้าผู้ใด

(๖) ไม่ลอกหรือโอนผลงานของผู้อื่นมาใช้เป็นของตนเอง โดยมิได้รับอนุญาต

ข้อ ๙ ข้าราชการต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการอย่างเคร่งครัดและรวดเร็ว ไม่ถ่วงเวลาให้เนิ่นช้า และใช้ข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจากการดำเนินงานเพื่อการในหน้าที่และใช้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง ทันการณ์ และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่ใช้ข้อมูลที่ได้มาจากการดำเนินงานไปเพื่อการอื่น อันไม่ใช่การปฏิบัติหน้าที่โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ตนเองหรือบุคคลอื่น

(๒) ชี้แจง แสดงเหตุผลที่แท้จริงอย่างครบถ้วนในการปฏิบัติ การทำการอันกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพบุคคลอื่น ไม่อนุญาติ หรือไม่อนุมัติ ตามคำขอของบุคคล หรือเมื่อบุคคลร้องขอตามกฎหมาย เว้นแต่การอัน คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้กำหนดยกเว้นไว้ ทั้งนี้ จะต้องดำเนินการภายในสิบห้าวันทำการ นับแต่กระทำการดังกล่าวหรือได้รับการร้องขอ

ข้อ ๑๐ ข้าราชการต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษาคุณภาพ และมาตรฐานแห่งวิชาชีพโดยเคร่งครัด โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ปฏิบัติงานโดยมุ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน ให้เกิดผลดีที่สุดจนเต็มกำลังความสามารถ

(๒) ใช้งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิและประโยชน์ทางราชการ จัดให้ ด้วยความประหยัด คัดค้าน ไม่ฟุ่มเฟือย

(๓) ใช้ความรู้ความสามารถ ความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ ตามคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพโดยเคร่งครัด

ข้อ ๑๑ ข้าราชการต้องยึดมั่นในกาปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่แสดงการต่อต้านการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือสนับสนุนให้การปกครองในระบอบอื่น ที่มิใช่พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมาใช้ในประเทศไทย

(๒) จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และไม่ละเมิดองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี และพระรัชทายาทไม่ว่าทางกาย หรือทางวาจา

ข้อ ๑๒ ข้าราชการต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงตน รักษาชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของราชการโดยรวม โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑๑)

(๑) ไม่ละเมิดหลักสำคัญทางศีลธรรม ศาสนา และประเพณีในการที่มีข้อขัดแย้งระหว่างประมวลจริยธรรมนี้กับหลักสำคัญทางศีลธรรม ศาสนา หรือประเพณี ข้าราชการต้องเสนอเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาวินิจฉัย

(๒) หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชาในส่วนราชการทุกระดับชั้นต้องปกครองผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาด้วยความเที่ยงธรรม โดยไม่เห็นแก่ความล้มเหลวหรืออุปถุณส่วนตัว และควบคุมให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมโดยเคร่งครัด

(๓) หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชาในส่วนราชการทุกระดับชั้นต้องสนับสนุน ส่งเสริมและยกย่องผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่มีความซื่อสัตย์ มีผลงานดีเด่น มีความรู้ความสามารถและยืนยันชั้นเชิง ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง และยึดมั่นในระบอบคุณธรรม

(๔) ไม่กระทำการใดอันอาจนำความเสื่อมเสียและไม่วางใจให้เกิดแก่ส่วนราชการหรือราชการโดยรวม

หมวด ๓

กลไกและระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

ส่วนที่ ๑

องค์กรคุ้มครองจริยธรรม

ข้อ ๑๓ ก. พ. มีหน้าที่ควบคุมกำกับให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างทั่วถึงและจริงจัง โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) วางระเบียบเพื่อกำหนดการทั้งหลายอันจำเป็นแก่การใช้บังคับประมวลจริยธรรม

(๒) คุ้มครองและประกันความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมของคณะกรรมการจริยธรรมและกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม

(๑๒)

(๓) คุ้มครองข้าราชการซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างตรงไปตรงมาไม่ให้ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมต่อข้าราชการผู้นั้น
(๔) เผยแพร่และปลูกฝังจริยธรรมให้แก่ข้าราชการอย่างกว้างขวาง
ทั้งนี้ให้ผู้ราชการและประชาชน •

(๕) ส่งเสริมและยกย่องส่วนราชการ หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บังคับบัญชา และข้าราชการที่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างจริงจัง

(๖) ติดตาม สอดส่องการใช้บังคับ และการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ ในกรณีมีการฝ่าฝืนจริยธรรมและยังไม่มีการดำเนินการใด ก.พ.อาจมีมติให้หัวหน้าส่วนราชการของข้าราชการผู้ฝ่าฝืนปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมได้

(๗) ประสานงานกับผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อให้การปฏิบัติตามคำนิยามหลักสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนประมวลจริยธรรมนี้ส่งผลให้บังคับอย่างจริงจัง มีประสิทธิภาพและทั่วถึง

(๘) ประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ ของหัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการจริยธรรม และข้าราชการทั้งปวง และจัดทำรายงานประจำปีเสนอคณะรัฐมนตรี และผู้ตรวจการแผ่นดิน แล้วเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

(๙) ศึกษา และวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาอันเกิดจากประมวลจริยธรรมนี้

(๑๐) ประมวลผลการตีความและวินิจฉัยปัญหาอันเกิดจากการใช้บังคับประมวลจริยธรรมนี้ทุกปี และเผยแพร่ให้ข้าราชการทราบเพื่อยึดถือและเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

(๑๑) ทบทวนว่าสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลจริยธรรมนี้หรือไม่ทุกปี

(๑๒) ดำเนินการอื่นตามประมวลจริยธรรมนี้ หรือตามที่จะตกลงกับผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๑๓)

ข้อ ๑๔ ให้ ก.พ. โดยข้อเสนอของหัวหน้าส่วนราชการ แต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการขึ้น เพื่อควบคุม กำกับให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้

คณะกรรมการจริยธรรมประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการ ซึ่งหัวหน้าส่วนราชการเสนอจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกผู้มีความซื่อสัตย์เป็นประจักษ์โดยได้รับความเห็นชอบจาก ก.พ.
(๒) กรรมการผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารหรือประเภทอำนาจการเลือกกันเองให้เหลือสองคน

(๓) กรรมการสองคนซึ่งเป็นข้าราชการในส่วนราชการที่ได้รับคัดเลือกจากข้าราชการ พนักงานราชการและลูกจ้างของส่วนราชการนั้น ตามวิธีการดำเนินการที่แต่ละส่วนราชการเห็นสมควร

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสองคน ซึ่งหัวหน้าส่วนราชการและรองหัวหน้าส่วนราชการร่วมกันเสนอ

ให้หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมเป็นเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรม

กรรมการจริยธรรมต้องไม่เคยถูกโทษทางวินัย และเป็นผู้มีเกียรติ เป็นที่ยอมรับของส่วนราชการนั้น

ข้อ ๑๕ คณะกรรมการจริยธรรมมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) ควบคุม กำกับ ส่งเสริมและให้คำแนะนำในการใช้บังคับประมวลจริยธรรมนี้ในส่วนราชการ

(๒) สอดส่องดูแลให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมในส่วนราชการ ในการมีข้อสงสัยหรือข้อร้องเรียนว่ามีการฝ่าฝืนจริยธรรม ให้ส่งเรื่องให้หัวหน้าส่วนราชการเพื่อปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้โดยเร็ว

(๑๔)

(๓) พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาอันเกิดจากการใช้บังคับประมวลจริยธรรมนี้ในส่วนราชการ เมื่อได้วินิจฉัยแล้วให้ส่งคำวินิจฉัยให้ ก.พ. โดยพลัน ถ้า ก.พ. ได้วินิจฉัยยังไม่อย่างสิ้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ ก.พ. รับเรื่อง ให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรมเป็นที่สุด

(๔) ส่งเรื่องให้ ก.พ. พิจารณาวินิจฉัยในเรื่องที่เห็นว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องสำคัญหรือมีผลกระทบในวงกว้างหลายส่วนราชการ และยังไม่มีความชัดเจนของ ก.พ. หรือผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๕) คุ้มครองและประกันความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมของกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมของส่วนราชการ

(๖) คุ้มครองข้าราชการซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างตรงไปตรงมา มิให้ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมต่อข้าราชการผู้นั้น

(๗) เสนอผลการประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ของหัวหน้าส่วนราชการต่อ ก.พ. และประเมินผลการปฏิบัติงานของลูกจ้างคุ้มครองจริยธรรมของส่วนราชการเพื่อเสนอให้หัวหน้าส่วนราชการเพื่อทราบกล่าวเตือนสติตน หรือเลื่อนตำแหน่งข้าราชการในกลุ่มงาน

(๘) เสนอแนะการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลจริยธรรมนี้ หรือการอื่นที่เห็นสมควรต่อ ก.พ.

(๙) ดำเนินการอื่นตามประมวลจริยธรรมนี้ หรือตามที่ ก.พ. มอบหมาย

การประชุมคณะกรรมการจริยธรรมให้นำกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับ

ข้อ ๑๖ หัวหน้าส่วนราชการ และผู้บริหารส่วนราชการตั้งแต่ผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหาร ประเภทชำนาญการ หรือดำรงตำแหน่งประเภทอื่นที่หัวหน้าเป็นผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ และ

ประเพณีคิดให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ความคุ้มครองให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ สันนิษฐานส่งเสริมผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่มีความซื่อสัตย์ มีผลงานและความสามารถ และปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ โดยให้อำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) คุ้มครองและประกันความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมของกลุ่มองค์กรของจริยธรรมของส่วนราชการ

(๒) คุ้มครองข้าราชการซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้โดยตรงไปตรงมา มิให้ถูกกลั่นแกล้งหรือถูกใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม ในกรณีหัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารส่วนราชการตั้งแต่ประเภทผู้อำนวยการขึ้นไป ถูกข้าราชการผู้ใดกล่าวหาว่าไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ ข้าราชการผู้ถูกกล่าวหา นั้นไม่อาจดำเนินการเกี่ยวกับการออกคำสั่งแต่งตั้ง โยกย้าย เลื่อนเงินเดือน แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงหรือคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย หรือการดำเนินการใดที่เป็นผลร้ายหรือกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของข้าราชการ กล่าวหาเช่นนั้น จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการแล้ว

(๓) ส่งเสริมและเผยแพร่การปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ อย่างสม่ำเสมอ

(๔) ติดตามสอดส่องให้ข้าราชการในส่วนราชการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างเคร่งครัด

(๕) ปฏิบัติตามเจตนาหรือคำวินิจฉัย ก.พ. หรือคณะกรรมการจริยธรรม คำแนะนำของผู้ตรวจการแผ่นดิน ในการที่คณะกรรมการจริยธรรม ผู้ดำรงวินิจฉัย และหัวหน้าส่วนราชการไม่เห็นพ้องด้วยกับคำวินิจฉัยนั้น ให้เสนอความเห็นของตนเองคำวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรมไปให้ ก.พ. วินิจฉัยได้ เว้นแต่ กรณีนั้นมีความวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือ ก.พ. วินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดไว้แล้ว

(๖) รวบรวมปัญหาการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงประมวลจริยธรรมนี้ หรือการชี้แจงเห็นสมควรเสนอต่อ ก.พ.

(๗) ดำเนินการอื่นที่ตามประมวลจริยธรรมนี้ หรือตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือ ก.พ. มอบหมาย

ข้อ ๑๗ ให้จัดตั้งกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมขึ้นในทุกระดับราชการ ขึ้นตรงต่อหัวหน้าส่วนราชการ มีหน้าที่คุ้มครองจริยธรรมตามประมวลจริยธรรมนี้ ซึ่งมีความเป็นอิสระ โดยมีข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับต้นขึ้นไป เป็นหัวหน้ากลุ่ม และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเผยแพร่ ปณิธาน ส่งเสริม ยกย่องข้าราชการที่เป็นแบบอย่างที่ดี และติดตามสอดส่องการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ อย่างสม่ำเสมอ

(๒) สืบสวนข้อเท็จจริงการฝ่าฝืนจริยธรรมแต่อย่างใดเพื่อให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณา ทั้งนี้ โดยอาจมีผู้ร้องขอหรืออาจดำเนินการตามที่หัวหน้าส่วนราชการมอบหมาย หรือตามที่เห็นสมควรก็ได้

(๓) ให้ความช่วยเหลือและดูแลข้าราชการซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างตรงไปตรงมา มิให้ถูกกลั่นแกล้งหรือถูกใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม

ให้นำความในข้อ ๑๖ (๒) มาใช้กับข้าราชการในกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมด้วย โดยอนุโลม โดยให้ ก.พ. เป็นผู้ให้ความเห็นชอบ

(๔) ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ

(๕) ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในประมวลจริยธรรมนี้ หรือตามที่หัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการจริยธรรม หรือตามที่ ก.พ. มอบหมาย ทั้งนี้ โดยไม่กระทบต่อความเป็นอิสระของผู้ดำรงตำแหน่งในกลุ่มงานดังกล่าว

ส่วนที่ ๒

ระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

ข้อ ๑๘ การฝ่าฝืนจริยธรรมตามความในหมวด ๒ ของประมวลจริยธรรมนี้เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๔๑ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๙ เมื่อมีการฝ่าฝืนจริยธรรม ผู้บังคับบัญชาอาจสั่งลงโทษทางวินัย ว่ากล่าวตักเตือน ทัณฑ์เพิกถอนเป็นหนังสือหรือสั่งให้ได้รับการพัฒนาตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๒๐ ให้หัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการจริยธรรม และ ก.พ. ส่งเสริมจริยธรรมข้าราชการ โดยอย่างน้อยต้องดำเนินการ ดังนี้

- (๑) ในการบรรจุแต่งตั้ง เลื่อนขั้นเลื่อน ย้ายหรือโอนข้าราชการ ให้มีพิธีการทางจริยธรรมของผู้นั้นพิจารณาควบคู่กับความสามารถ
- (๒) ปฏิบัติงานจริยธรรมให้ข้าราชการใหม่ จัดให้ข้าราชการลงลายมือชื่อรับทราบประมวลจริยธรรม จัดให้มีสมุดบันทึกประวัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมของข้าราชการแต่ละคน รวมทั้งจัดให้มีการส่งเสริมจริยธรรมผู้บริหารและข้าราชการอย่างสม่ำเสมอ

- (๓) ประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการ
- (๔) คຸ້ມຄອງข้าราชการผู้ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้

- อย่างเพียงพอ
- (๕) ยกย่องข้าราชการและส่วนราชการที่ถือปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้โดยเคร่งครัด
- (๖) ตอบข้อสงสัยหรือคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้

(๗) จัดให้มีการศึกษาคำวินิจฉัยที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ และดำเนินการแก้ไขปรับเปลี่ยนค่านิยมนั้น

(๘) เผยแพร่ให้ประชาชน ผู้เป็นคู่สมรสญาติ พี่น้อง พรรคพวก เพื่อนฝูงของข้าราชการ ตลอดจนประชาชนผู้มาติดต่อราชการทราบประมวลจริยธรรมของข้าราชการ เพื่อไม่ทำการอันเป็นการส่งเสริมหรือก่อให้เกิดการฝ่าฝืนจริยธรรม

(๙) จัดให้มีการประเมินผลจากปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้

ข้อ ๒๑ เมื่อมีปัญหาการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ในเรื่องใด ข้าราชการอาจเสนอเรื่องที่ปัญหาดังกล่าวให้หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมของส่วนราชการที่ตนสังกัดนำเสนอเพื่อขอคำวินิจฉัยหรืออนุญาตแล้วแต่กรณีจากคณะกรรมการจริยธรรมได้ ในกรณีที่เป็นเรื่องสำคัญหรือมีผลกระทบในวงกว้างหลายส่วนราชการ และยังไม่มีความวินิจฉัยของ ก.พ. หรือผู้ตรวจจากแผ่นดิน แล้วแต่กรณี คณะกรรมการจริยธรรมอาจส่งเรื่องให้ ก.พ. วินิจฉัย

ในกรณีที่ ก.พ. เห็นว่าเรื่องดังกล่าวสมควรเป็นเรื่องสำคัญ อันควรแก่การขอคำแนะนำจากผู้ตรวจการแผ่นดินก็ให้กระทำได้

ข้าราชการที่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรม ก.พ. หรือผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ต้องรับผิดชอบทางวินัย

ข้อ ๒๒ ในกรณีที่จำเป็นต้องดำเนินการเรื่องใดโดยส่วน หากปล่อยให้ผ่านไปจะกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์ของทางราชการ และไม่อาจเรียกประชุมคณะกรรมการจริยธรรมได้ทัน ข้าราชการอาจขอคำแนะนำจากหัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมส่วนราชการที่ตนสังกัด หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมตามวรรคหนึ่งมีหน้าที่ต้องให้คำแนะนำตามสมควร ตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรม ก.พ. หรือ

ผู้ตรวจการแผ่นดิน หากไม่มีคำวินิจฉัยเป็นเรื่องที่เป็นปัญหามาก่อน หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมอาจให้คำแนะนำโดยยึดประโยชน์สูงสุดของส่วนรวมเป็นสำคัญ ทั้งต้องมุ่งสร้างวางความสำนึกและเห็นธรรมในหน้าที่ ผดุงเกียรติและศักดิ์ศรีของข้าราชการที่สร้างความไว้วางใจและเชื่อมั่นของปวงชน และการดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีงาม ให้สิ่งเรื่องให้คณะกรรมการการจริยธรรมและ ก.พ.ทราบ

ข้าราชการที่ปฏิบัติตามคำแนะนำของหัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมตามแนวทางที่คณะกรรมการการจริยธรรม ก.พ. หรือผู้ตรวจการแผ่นดินเคยวินิจฉัยไว้แล้วโดยสุจริตไม่ต้องรับผิดชอบทางวินัย

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๓ ให้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการการจริยธรรมและจัดตั้งกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมในส่วนราชการทุกแห่งภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่มีประมวลจริยธรรมนี้ผลใช้บังคับ

ข้อ ๒๔ เมื่อครบหนึ่งปีนับแต่วันที่มีประมวลจริยธรรมนี้ผลใช้บังคับ ให้ ก.พ. จัดให้มีการประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้พร้อมดำเนินการปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติหรือแก้ไขเพิ่มเติมประมวลจริยธรรมให้เหมาะสม

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ ก.พ. รับฟังความคิดเห็นจากข้าราชการ หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม คณะกรรมการการจริยธรรม หัวหน้าส่วนราชการ และผู้ตรวจการแผ่นดินอย่างกว้างขวางและต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ครบหนึ่งปีของการใช้บังคับประมวลจริยธรรมนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๒

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

นายกรัฐมนตรี

ประธาน ก.พ.

คำสั่งกรมบัญชีกลาง

ที่ ก.๗/๒๕๕๔

เรื่อง จัดตั้งกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมกรมบัญชีกลาง

ด้วยประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ข้อ ๑๗ กำหนดให้จัดตั้งกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมขึ้นในทุกส่วนราชการที่ตรงต่อหัวหน้าส่วนราชการ มีหน้าที่คุ้มครองจริยธรรมตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนประกอบและตระหนักเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เห็นชอบให้เปลี่ยนศูนย์ประสานราชการในเสนาบดีของส่วนราชการและจังหวัด เป็นกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมของส่วนราชการและจังหวัด

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการ เป็นไปตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนกำหนดอธิบดีกรมบัญชีกลางอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๑๗ ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ประกอบหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๓.๗/ ๒๔ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๓ และมติ อ.ก.พ. กรมบัญชีกลาง ครั้งที่ ๒๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ จึงให้ดำเนินการ ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกคำสั่งกรมบัญชีกลาง ที่ ก.๑๗/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๔๔ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับและตรวจจสอบราชการในเสนาบดีและคณะกรรมการของศูนย์ราชการในเสนาบดี และคำสั่งกรมบัญชีกลาง ที่ ก.๑๗/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ

(๒๑)

และตรวจสอบรายการใส่ละอาตและคณะทำงานของคณะผู้ประสานงานการใส่ละอาต (เพิ่มเติม) และให้กรากิจหน้าทีของคณะผู้ประสานงานการใส่ละอาตกรณบญชีกกลาง เป็นกลุ่มงานคณะของจริยธรรมกรณบญชีกกลาง

๒. ให้จัดตั้งกลุ่มงานคณะของจริยธรรมกรณบญชีกกลาง โดยมี อัตราการังประกอบด้วย

๒.๑ รองอธิบดีที่กำกับดูแล
ราชการกรองการเจ้าหน้าที	เป็นหัวหน้ากลุ่มงาน
๒.๒ นิติกรชำนาญการพิเศษ
จำนวน ๑ ตำแหน่ง	เป็นเจ้าหน้าที่
๒.๓ นิติกรชำนาญการ
หรือปฏิบัติการ จำนวน ๑ ตำแหน่ง	เป็นเจ้าหน้าที่
๒.๔ นักวิชาการคลังชำนาญการ
หรือปฏิบัติการ จำนวน ๑ ตำแหน่ง	เป็นเจ้าหน้าที่
๒.๕ พนักงานราชการ
จำนวน ๑ ตำแหน่ง	เป็นเจ้าหน้าที่

๓. ให้กลุ่มงานคณะของจริยธรรมมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๓.๑ ดำเนินการเผยแพร่ ปลุกฝัง ส่งเสริม ยกย่องข้าราชการ ที่เป็นแบบอย่างที่ดีและติดตามสอดส่องการปฏิบัติงานประมวลจริยธรรม อย่างสม่ำเสมอ

๓.๒ สืบสวนข้อเท็จจริงการฝ่าฝืนจริยธรรม เพื่อรายงาน ให้อธิบดีกรณบญชีกกลางพิจารณา ทั้งนี้ อาจมีผู้ร้องขอหรืออาจดำเนินการตาม ที่อธิบดีกรณบญชีกกลางมอบหมายหรือตามที่เห็นสมควรก็ได้

๓.๓ ให้ความช่วยเหลือและดูแลข้าราชการซึ่งปฏิบัติงานตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างตรงไปตรงมามีให้ถูกกลั่นแกล้งหรือถูกใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม

(๒๒)

๓.๔ ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรณบญชีกจริยธรรม ประจำกรณบญชีกกลาง

๓.๕ ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในประมวลจริยธรรมนี้ หรือตามที่อธิบดีกรณบญชีกกลาง คณะกรณบญชีกจริยธรรม หรือตามที่ ก.พ. มอบหมาย ทั้งนี้ โดยไม่กระทบต่อความเป็นอิสระของผู้ดำรงตำแหน่งในกลุ่มงานดังกล่าว

๔. มอบหมายให้ ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างในสำนักงานนี้ กองการเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่ราชการในกลุ่มงานคณะของจริยธรรมอีกหน้าที่หนึ่ง จนกว่าจะมีผู้มาดำรงตำแหน่งตามกรอบอัตรากำลังของกลุ่มงานคณะของจริยธรรม

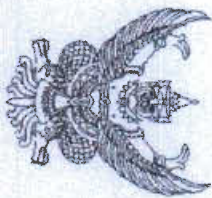
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลง

สั่ง ณ วันที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๔

รังสรรค์ ศิริวิศาลตร์

(นายรังสรรค์ ศิริวิศาลตร์)

อธิบดีกรณบญชีกกลาง

ประกาศคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
เรื่อง ตั้งคณะกรรมการจริยธรรมประจำกรมบัญชีกลาง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ (๑๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และข้อ ๑๔ ของประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ก.พ. ลงมติให้ตั้งคณะกรรมการจริยธรรมประจำกรมบัญชีกลาง มีอำนาจหน้าที่ตามข้อ ๑๔ ของประมวลจริยธรรมข้าราชการการดังมีรายชื่อต่อไปนี้

๑. นายวิสุทธิ์ มณเฑียรวิวัฒน์	ประธานกรรมการ
๒. นายสมนึก แสงมณฑา	กรรมการ
๓. นางกิตติมา นวลทวี	กรรมการ
๔. นายยรรยง ราชามนท์	กรรมการ
๕. นางอุไรวรรณ คูพันธ์	กรรมการ
๖. นางพนธ์ทิพย์ สุรทินนท์	กรรมการ
๗. นายเจิษฎ์ย์ มีคำ	กรรมการ

โดยมี หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม เป็นเลขานุการ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๖
นายกรัฐมนตรี
(นายมนตรีกร กาญจนะจิตตรา)
เลขาธิการ ก.พ.
กรรมการและเลขานุการ ก.พ.

ประกาศกรมบัญชีกลาง
เรื่อง มาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการการและเจ้าหน้าที่
กรมบัญชีกลาง

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น

กรมบัญชีกลางด้วยความเห็นชอบของ อ.ก.พ. กรมบัญชีกลาง ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๑ จึงกำหนด มาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ กรมบัญชีกลาง เพื่อรักษามาตรฐานแห่งความดีงาม ชำรงไว้ซึ่งศักดิ์ศรี เกียรติภูมิ ปลูกจิตสำนึก ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ สร้างศรัทธา และได้รับความเชื่อถือจากบุคคลทั่วไป ดังนี้

คุณธรรมและจริยธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง

๑. ดำรงตนอยู่ในความพอเพียง วางตนให้เหมาะสมกับฐานะรูปแบบที่ตนเอง พอดี เพียงพอ และพอใจ
๒. แสวงหาความรู้ วิทยาการ เทคโนโลยี และข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย เพื่อนำไปพัฒนางานของตนเองอย่างต่อเนื่อง
๓. พิจารณา อำนวยดี หรือตอบข้อหว่าริขอของส่วนราชการให้โปร่งใส ภายใต้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของราชการ และเป็นไปด้วยความถูกต้องรวดเร็ว ตรวจสอบได้ โดยไม่徇私利เสียหรือปิดเป็นข้อเท็จจริง
๔. ให้บริการด้วยใจกับผู้มาติดต่อราชการทุกคน

คุณธรรมและจริยธรรมเกี่ยวกับกาปฏิบัติหน้าที่ต่อหน่วยงาน

๑. มุ่งมั่นรักษาชื่อเสียงเกียรติภูมิของกรมบัญชีกลาง ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี ไม่กระทำการใดๆ เป็นที่เสื่อมต่อเกียรติและศักดิ์ศรีของหน่วยงาน
๒. เสริมสร้างรู้รักสามัคคีในหน่วยงาน ร่วมมือ ร่วมใจกันทำงาน เป็นหมู่คณะด้วยความรวดเร็ว รอบคอบและริเริ่ม เพื่อพัฒนางานให้สำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ดูแลรักษาและใช้ทรัพย์สิน ตลอดจนสถานที่ราชการอย่างประหยัด คำนึงถึงความระมัดระวัง ไม่ให้เกิดความเสียหาย สิ้นเปลือง และไม่นำมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน

๔. รักษาผลประโยชน์ของราชการ ในการพิจารณา อนุมัติ การใช้จ่ายเงินของแผ่นดิน ต้องปฏิบัติตามกรอบวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัด โปร่งใส ยึดจะทำให้การใช้จ่ายเงินของแผ่นดินเกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุด

คุณธรรมและจริยธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ต่อผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน

๑. กล่าวนิยมยกย่องในสิ่งที่ถูกต้อง สิ่งดีควรยึดต้องทำ
๒. พึ่งพาพา และเชื่อฟังคำแนะนำ และคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่สั่งโดยชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ
๓. ไม่สั่งราชการด้วยวาจา เว้นแต่มีความจำเป็นรีบด่วน ในกรณีที่สั่งราชการด้วยวาจา เมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาบันทึกเลขเรื่องนั้นเป็นลายลักษณ์อักษรตามคำสั่ง ผู้สั่งต้องพิจารณาด้วยตนเอง
๔. ให้เกียรติและให้ความร่วมมือที่ดีกับผู้ร่วมงานในการ

ปฏิบัติราชการ

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๑

ปิยพันธุ์ นิยมานเหมินทร์

(นายปิยพันธุ์ นิยมานเหมินทร์)

อธิบดีกรมบัญชีกลาง

ประกาศกรมบัญชีกลาง

เรื่อง คำนิยามและวัฒนธรรมของกรมบัญชีกลาง

ด้วยกรมบัญชีกลาง ได้กำหนดคำนิยามและวัฒนธรรมของกรมบัญชีกลางเพื่อให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในสังกัดพึงยึดถือเป็นคุณธรรมประจำใจ และแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ราชการสืบทอดกันไป เพื่อให้ได้เป็นวัฒนธรรมในการทำงานที่ดีต่อไปได้ ดังนี้

“ข้อสัตย์โปร่งใส บริการด้วยใจ รักภววินัยการคลัง”

ข้อสัตย์โปร่งใส หมายถึง ข้อสัตย์ต่อตนเอง เพื่อร่วมงาน ผู้รับบริการหน่วยงาน และประเทศชาติ โดยยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องตรงไม่เลือกปฏิบัติและสามารถตรวจสอบได้

บริการด้วยใจ หมายถึง ปฏิบัติหน้าที่และให้บริการที่ดี รวดเร็ว ด้วยความเต็มใจ เพื่อผู้ขอและผู้รับบริการ

รักภววินัยการคลัง หมายถึง ปฏิบัติหน้าที่ราชการที่มุ่งเน้นการรักษาวินัยทางการเงินการคลังเพื่อรักษาผลประโยชน์ของแผ่นดินอันจะทำให้การใช้จ่ายเงินของแผ่นดินเกิดประโยชน์สูงสุด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๑

ปิยพันธุ์ นิยมานเหมินทร์

(นายปิยพันธุ์ นิยมานเหมินทร์)

อธิบดีกรมบัญชีกลาง

บรรณานุกรม

หนังสือ

- สำนักงาน ก.พ. ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน
สำนักงาน ก.พ. การพัฒนาและส่งเสริมการปฏิบัติงานตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือนสำหรับคณะกรรมการการจริยธรรม
สำนักงาน ก.พ. ชุดฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาศุณธรรม จริยธรรมสำหรับผู้บริหาร ผู้บังคับบัญชา และผู้ปฏิบัติงาน
สำนักงาน ก.พ. ข้อกำหนดวินัย (ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑)
สำนักงาน ก.พ. เอกสารประกอบกฏบรรยาย มาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือน จิตรา ปาณธอน ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน
สำนักงาน ก.พ. แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมในส่วนราชการ
สำนักงาน ก.พ. คู่มือการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามมาตรฐานทางจริยธรรม
ข้าราชการพลเรือนสำหรับข้าราชการ
พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒

อื่นๆ

- <http://ethics.ocmci.moph.go.th>. ระเบียบคุณธรรม กรมอนามัย.
http://www.ombudsman.go.th/10/7_0.html. จดหมายข่าวจริยธรรม
สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
www.ocsc.go.th. สำนักงาน ก.พ.
www.ombudsman.go.th. สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
สำนักงาน ก.พ. สื่อชีวิตที่คนละครุ่น ๑๐ เรื่อง การมีคตประมวลจริยธรรม

คณะทำงานจัดทำคู่มือจริยธรรมของเจ้าหน้าที่กรมบัญชีกลาง

กองการเจ้าหน้าที่ กรมบัญชีกลาง

๑. นายรณรง ราชนรินทร์	ประธานคณะทำงาน
๒. นางกิตติมา อังกัณเฑ	คณะทำงาน
๓. นางสาวพิชญางค์ พิศาลเย็น	คณะทำงาน
๔. นางสาวจางามาศ สมบูรณ์ศิลป์	คณะทำงาน
๕. นางมนัสน ทศพลด่ากิง	คณะทำงาน
๖. นางสาวสุชลธา จาริรินทร์	คณะทำงานและเลขานุการ
๗. นายรุจ นัยนารถ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๘. นางสาวชิตามนุ โยบัวทอง	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๙. นางสาวนิภา พึ่งพันธ์	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ